

Legislatívne novinky

1. až 15. december 2025

POTRAVINÁRSKA
KOMORA
SLOVENSKA

Obsah

Legislatívne novinky	1
Legislatívne procesy	5
Zmena vyhlášky o ovocných šťavách a niektorých podobných výrobkoch určených na ľudskú spotrebu	5
Národná rada Slovenskej republiky	5
Schválený vládny návrh zákona o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov	5
Informačný systém o technických predpisoch (TRIS)	5
Nariadenie o osobitných požiadavkách na obchodnú kvalitu zemiakov (Poľsko)	5
Nový zákon o víne (Slovinsko)	6
Vyhlásené akty vo Vestníku Európskej únie	6
Zmeny v používaní určitých produktov a látok v ekologickej poľnohospodárskej výrobe	6
Požiadavky týkajúce sa bielkovín v prípade počiatočnej a následnej dojčenskej výživy vyrobených z bielkovinových hydrolyzátov	6
Politika kvality Európskej únie	6
Nové legislatívne akty v sektore vinohradníctva a vinárstva	8
Prebiehajúce riadne legislatívne procesy EÚ	10
Návrh nariadenia, ktorým sa mení EUDR	10
Návrh nariadenia, ktorým sa mení nariadenie o spoločnej organizácii trhu	10
Návrh nariadenia o rastlinách získaných určitými novými genómovými technikami a potravinách a krmivách z nich	10
Návrh nariadenia o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností	11

Návrh smernice o tvrdeniach týkajúcich sa životného prostredia	11
Rada Európskej únie	11
Európska komisia	12
Bola zverejnená spätná väzba: Obaly a odpad z obalov – výnimky z povinnosti opätovného použitia plastových obalov a pások (delegovaný akt)	12
Bola zverejnená spätná väzba: Nekalé obchodné praktiky medzi podnikmi v potravinovom dodávateľskom reťazci – revízia pravidiel EÚ.....	12
Podpora udržateľného rastu jednoduchšou a inteligentnejšou environmentálnou legislatívou.....	12
Komisia vykonala hodnotenie smernice o nekalých obchodných praktikách	13
Európsky parlament.....	14
Zasadnutie pléna Európskeho parlamentu.....	14
Zasadnutie výboru AGRI	14
Zasadnutie výboru ENVI.....	15
Európsky dvor audítorov	16
Správa o nakladaní s komunálnym odpadom	16
Európsky úrad pre bezpečnosť potravín.....	17
Kumulatívna expozícia xenobiotikám, ktoré vyvolávajú obavy v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva, v rámci prístupu „One Health“ (XENOBAC4OH)	17
Prioritizácia rizík (nových) kontaminantov v akvakultúre.....	17
Integrácia kvantitatívnych chemických a mikrobiálnych hodnotení rizík s cieľom optimalizovať dezinfekciu čerstvých produktov	18
Pravdepodobnostné modelovanie MIC pre posúdenie rizika AMR.....	18
Funkčné prísady získané z rias pre zaručenú bezpečnosť a účinnosť	18
Hodnotenie bezpečnosti procesu EREMA Vacurema Basic_Sheet používaného na recykláciu PET z odpadu po spotrebiteľoch na materiály určené na styk s potravinami	19
Hodnotenie bezpečnosti procesu EREMA Vacurema Basic používaného na recykláciu PET z odpadu po spotrebiteľoch na materiály určené na styk s potravinami.....	19
Hodnotenie alergénneho potenciálu, expozície a rizika Anisakis spp.	20
Odborná príprava v oblasti metagenomiky integrovanej do posudzovania rizík potravinových patogénov v slovinskom a španielskom reťazci výroby mäsa (METAMEAT)	20
Posúdenie rizika nahradenia syntetických konzervačných látok prírodnými zložkami	21

Vypracovanie kvalitatívneho posúdenia rizika mäsa z diviaka z hľadiska prístupu „One Health“	21
Zabezpečenie etickej výroby hovädzieho mäsa: Komplexné posúdenie rizík týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat počas prepravy a porážky	22
Metabolomické prístupy in vitro na rozlúštenie biochemickej a bunkovej reakcie na genotoxické zlúčeniny	22
RBA4SDS – Hodnotenie rizík a prínosov udržateľných zmien stravovacích návykov	22
Usmernenia pre podávanie správ o údajoch týkajúcich sa typizácie na základe sekvenovania celého genómu prostredníctvom systému EFSA WGS podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2025/179 a na všeobecné účely monitorovania	23
Hodnotenie bezpečnosti potravinárskeho enzýmu celulázy z geneticky modifikovaného kmeňa <i>Trichoderma reesei</i> AR-715	23
Hodnotenie bezpečnosti procesu brtCOMBIPET používaného na recykláciu PET z odpadu po spotrebiteľoch na materiály prichádzajúce do styku s potravinami	24
Systémy chovu rýb: činnosť siete EFSA AHAW (téma welfare zvierat)	24
Správa Európskej únie o zoonózach „One Health 2024“	25
Hodnotenie geneticky modifikovanej kukurice MON 87460 na účely obnovenia povolenia podľa nariadenia (ES) č. 1829/2003 (spis GMFF-2023-21251)	26
Hodnotenie geneticky modifikovanej kukurice DP202216×NK603×DAS-40278-9 (žiadosť GMFF-2022-6232)	26
Posúdenie geneticky modifikovanej bavlny GHB614 × T304-40 × GHB119 × COT102 (žiadosť EFSA-GMO-ES-2017-147)	27
Posúdenie geneticky modifikovanej bavlny T304-40 × GHB119 × COT102 (žiadosť EFSA-GMO-BE-2018-155)	27
Využívanie údajov o zvieratách zozbieraných na bitúnkoch na monitorovanie úrovne dobrých životných podmienok koňovitých v zariadeniach: Cvičenie siete vedeckých národných kontaktných bodov EFSA	28
Bezpečnosť kolagénových peptidov z vaječnej membrány ako novej potraviny podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283	28
Bezpečnosť predĺženia používania oleoresínu z <i>Haematococcus pluvialis</i> obsahujúceho astaxantín ako novej potraviny podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283	29
Bezpečnosť riasovej múčky z <i>Haematococcus pluvialis</i> obsahujúcej astaxantín ako novej potraviny podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283	29
Technická pomoc k existujúcim procesom odstraňovania rekombinantnej DNA z fermentačných produktov vyrobených s geneticky modifikovanými mikroorganizmami	30
Posúdenie bezpečnosti látky polymér trifenylesteru kyseliny fosforečnej s alkylestermi C10-16 alfa-hydroxy-omega-hydroxypoly[oxy(metyl-1,2-etándiyl)], určenými na použitie v materiáloch prichádzajúcich do styku s potravinami	30
Bezpečnosť prášku z biomasy <i>Rhizomucor pusillus</i> ako novej potraviny podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283	31

Hodnotenie bezpečnosti jagua (genipín-glycínovej) modrej ako potravinárskej prísady	31
--	-----------

Legislatívne procesy

Zmena vyhlášky o ovocných šťavách a niektorých podobných výrobkoch určených na ľudskú spotrebu

Prebieha pripomienkové konanie.

Materiál na pripomienkovanie je zverejnený tu:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/670/sprievodne-dokumenty?stadiumUuid=5848e76c-a9bc-42f5-9dd2-d439222afeab>

Pripomienky sú zverejnené tu:

<https://www.slov-lex.sk/pripomienky/legislativne-procesy/SK/LP/2025/670/pripomienky/zobraz>

Do 19. decembra 2025 prebieha medzirezortné pripomienkové konanie k návrhu vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. **292/2013 Z. z.** o ovocných šťavách a niektorých podobných výrobkoch určených na ľudskú spotrebu. Cieľom návrhu vyhlášky je transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1438 zo 14. mája 2024, ktorou sa mení smernica Rady 2001/110/ES o mede, smernica Rady 2001/112/ES, ktorá sa vzťahuje na ovocné šťavy a niektoré podobné produkty určené na ľudskú spotrebu, smernica Rady 2001/113/ES vzťahujúca sa na ovocné džemy, rôsoly a marmelády a sladené gaštanové pyré určené na ľudskú spotrebu a smernica Rady 2001/114/ES o určitom čiastočne alebo úplne dehydrovanom konzervovanom mlieku na ľudskú spotrebu. Viac informácií o legislatívnom procese je zverejnených tu:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2025/670>

Národná rada Slovenskej republiky

Schválený vládny návrh zákona o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov

Zákon ešte nebol publikovaný v Zbierke zákonov SR.

Zákon bol podpísaný 16. decembra 2025 prezidentom:

<https://www.prezident.sk/page/podpisane-a-vratene-zakony-pp/>

3. decembra 2025 bol Národnou radou Slovenskej republiky schválený vládny návrh zákona o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. Schválené znenie zákona je zverejnené tu:

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=10506>

Informačný systém o technických predpisoch (TRIS)

Nariadenie o osobitných požiadavkách na obchodnú kvalitu zemiakov (Poľsko)

Do 12. marca 2026 je predmetom vnútro-komunitárneho pripomienkového konania návrh nariadenia Ministra poľnohospodárstva a rozvoja vidieka (Poľsko), ktorým sa mení nariadenie o osobitných požiadavkách **na obchodnú kvalitu zemiakov**. Návrh nariadenia spolu s ďalšími informáciami je zverejnený tu:

<https://technical-regulation-information-system.ec.europa.eu/en/notification/27509>

Nový zákon o víne (Slovinsko)

Do 5. marca 2026 je predmetom vnútro-komunitárneho pripomienkového konania návrh zákona o víne (Slovinsko). Návrh zákona spolu s ďalšími informáciami je zverejnený tu:

<https://technical-regulation-information-system.ec.europa.eu/sk/notification/27497>

Vyhlásené akty vo Vestníku Európskej únie

Zmeny v používaní určitých produktov a látok v ekologickej poľnohospodárskej výrobe

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/2501 z 11. decembra 2025, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2021/1165, pokiaľ ide o používanie určitých produktov a látok v ekologickej poľnohospodárskej výrobe. Na základe odporúčaní skupiny EGTOP týkajúcich sa potravín sa **hrachová bielkovina a zemiaková bielkovina** povolili na používanie ako technologické pomocné látky na čírenie ovocných štiav, ovocných vín a medoviny. Ustanovenia vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2021/1165, ktoré odkazujú na zoznamy prostriedkov na čistenie a dezinfekciu, sa začnú uplatňovať až **od 1. januára 2028**. Vykonávacie nariadenie Európskej komisie nadobudne účinnosť **1. januára 2026**. Text vykonávacieho nariadenia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32025R2501&qid=1765911175717>

Požiadavky týkajúce sa bielkovín v prípade počiatkovej a následnej dojčenskej výživy vyrobených z bielkovinových hydrolyzátov

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2025/2017 z 8. októbra 2025, ktorým sa mení delegované nariadenie (EÚ) 2016/127, pokiaľ ide o požiadavky týkajúce sa bielkovín v prípade počiatkovej a následnej dojčenskej výživy vyrobených z bielkovinových hydrolyzátov. Vzhľadom na závery Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín vo svojom stanovisku bolo povolené uvádzanie počiatkovej a následnej dojčenskej výživy vyrobenej zo špecifického bielkovinového hydrolyzátu na trh doplnením bodu „Požiadavky týkajúce sa bielkovín skupiny E“ do existujúcich požiadaviek na zloženie bielkovinových hydrolyzátov stanovených v delegovanom nariadení (EÚ) 2016/127. Delegované nariadenie Európskej komisie nadobudne účinnosť **1. januára 2026**. Text delegovaného nariadenia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32025R2017&qid=1765911175717>

Politika kvality Európskej únie

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené **oznámenie o schválení štandardnej zmeny špecifikácie výrobku** so zemepisným označením v súlade s článkom 5 ods. 4 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2025/27 z 30. októbra 2024, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 o pravidlá týkajúce sa zápisu do registra a ochrany zemepisných označení, zaručených tradičných špecialít a nepovinných výrazov kvality:

- „*Danablu*“. Text je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06673&qid=1765911175717>

- „*Ficodindia dell'Etna*“. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06672&qid=1765911175717>
- „*Esrom*“. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06580&qid=1765911175717>
- „*Paška sol*“. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06455&qid=1765911175717>
- „*Salame Cremona*“. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06442&qid=1765911175717>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené:

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) **2025/2496** z 3. decembra 2025 o zápise zemepisného označenia **Istarski ovčji sir/Istrski ovčji sir (CHOP)** do registra Únie pre zemepisné označenia podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143. Vykonávacie nariadenie nadobudne účinnosť **30. decembra 2025**. Text vykonávacieho nariadenia je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32025R2496&qid=1765911175717>
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) **2025/2422** z 24. novembra 2025 o zápise zemepisného označenia **Maraş Çöreği (CHZO)** do registra Únie pre zemepisné označenia podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143. Vykonávacie nariadenie nadobudne účinnosť **21. decembra 2025**. Text vykonávacieho nariadenia je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32025R2422&qid=1765911175717>

V Úradnom vestníku EÚ bola zverejnená **žiadosť o schválenie zmeny špecifikácie výrobku** v súlade s článkom 59 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 z 11. apríla 2024 o zemepisných označeniach vína, liehovín a poľnohospodárskych výrobkov, ako aj o zaručených tradičných špecialitách a nepovinných výrazoch kvality pre poľnohospodárske výrobky, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2019/787 a (EÚ) 2019/1753 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1151/2012 – „*Žemaitiškas kastinys*“. Orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, môžu do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 61 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 podať námietku Európskej komisii. Text žiadosti je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06577&qid=1765911175717>

V Úradnom vestníku EÚ bola zverejnená žiadosť o zápis názvu do registra podľa článku 50 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny – „*Savolainen talkkuna / Savolainen talakkuna*“. Žiadosť o zápis podalo **Fínsko**. „*Savolainen talkkuna / Savolainen talakkuna*“ je obilninový výrobok z varených a v peci pražených obilnín, ktoré sa rozomelú na hrubý prášok. Jeho hlavnou surovinou sú jačmenné zrná (*Hordeum vulgare*) alebo zmiešané jačmenné

a ovsené zrná (*Avena sativa*). Po tomto uverejnení môžu orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 podať námietku Európskej komisii. Text žiadosti je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06582&qid=1765911175717>

V Úradnom vestníku EÚ bola zverejnená **žiadosť o zápis názvu do registra** podľa článku 50 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny – „**Afyon Kaymağı**“. Žiadosť podalo **Turecko**. Výrobok „*Afyon Kaymağı*“ je vrstva zrazenej smotany hrubá 2 – 3 cm, homogénna, krémovej konzistencie, jasne biela, mierne sladká a bohatá na mliečny tuk. Vďaka vysokému obsahu tuku sa pri teplote skladovania v chladničke správa ako polotvrdý syr, ale v ústach sa ľahko rozpúšťa. Získava sa z mlieka anatólskych byvolov chovaných v provincii Afyonkarahisar jeho tepelným spracovaním v plytkej nádobe pri nízkej teplote po dlhý čas, kým sa na povrchu nevytvorí hustá smotana. Má mierne sladkú a voskovú chuť s jemnými vínnymi a zelenými tónmi. Po tomto uverejnení môžu orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 podať námietku Európskej komisii. Text žiadosti je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06665&qid=1765911175717>

V Úradnom vestníku EÚ bola zverejnená **žiadosť o zápis názvu do registra** podľa článku 50 ods. 2 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny – „**Kräuterhefe / Herbal yeast / Lievito di erbe / Levure d'herbes / Levadura herbaria**“. Po tomto uverejnení môžu orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 61 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 podať námietku Európskej komisii. Text žiadosti je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06440&qid=1765911175717>

Nové legislatívne akty v sektore vinohradníctva a vinárstva

V Úradnom vestníku EÚ bola zverejnená **žiadosť o schválenie zmeny špecifikácie výrobku** na úrovni Únie týkajúcej sa chráneného zemepisného označenia v sektore vinohradníctva a vinárstva v zmysle článku 97 ods. 3 v spojení s článkom 105 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 – „**Ravenna**“. Orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, môžu do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 podať námietku Európskej komisii. Text žiadosti je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06574&qid=1765911175717>

V Úradnom vestníku EÚ bola zverejnená **žiadost' o schválenie zmeny špecifikácie výrobku** na úrovni Únie týkajúcej sa chráneného zemepisného označenia v sektore vinohradníctva a vinárstva v zmysle článku 97 ods. 3 v spojení s článkom 105 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 – „*Savennières Coulée de Serrant*“. Orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, môžu do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 podať námietku Európskej komisii. Text žiadosti je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06573&qid=1765911175717>

V Úradnom vestníku EÚ bola zverejnená **žiadost' o zrušenie zápisu do registra** v súlade s článkom 15 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 z 11. apríla 2024 o zemepisných označeniach vína, liehovín a poľnohospodárskych výrobkov, ako aj o zaručených tradičných špecialitách a nepovinných výrazoch kvality pre poľnohospodárske výrobky, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2019/787 a (EÚ) 2019/1753 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1151/2012, v spojení s článkom 25 ods. 4 rovnakého nariadenia – „*Salemi*“. Orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, môžu do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 podať námietku Európskej komisii. Text žiadosti je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06467&qid=1765911175717>

V Úradnom vestníku EÚ bola zverejnená **žiadost' podľa článku 26 ods. 2** nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/787 o definovaní, popise, prezentácii a označovaní liehovín, používaní názvov liehovín pri prezentácii a označovaní iných potravín, ochrane zemepisných označení liehovín, používaní etylalkoholu a destilátov poľnohospodárskeho pôvodu v alkoholických nápojoch a o zrušení nariadenia (ES) č. 110/2008 – „*Marc de Champagne/Eau-de-vie de marc de Champagne*“. Text žiadosti je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06666&qid=1765911175717>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené **oznámenie o schválení štandardnej zmeny špecifikácie výrobku** so zemepisným označením v súlade s článkom 5 ods. 4 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2025/27 z 30. októbra 2024, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 o pravidlá týkajúce sa zápisu do registra a ochrany zemepisných označení, zaručených tradičných špecialít a nepovinných výrazov kvality:

- „*Sicilia*“. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06713&qid=1765911175717>
- „*Ribeiras do Morrazo*“. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06581&qid=1765911175717>
- „*Bizkaiko Txakolina / Chacolí de Bizkaia / Txakoli de Bizkaia*“. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06563&qid=1765911175717>
- „*Ribeiro*“. Text je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025XC06457&qid=1765911175717>

Prebiehajúce riadne legislatívne procesy EÚ

Návrh nariadenia, ktorým sa mení EUDR

26. novembra schválil Európsky parlament svoju pozíciu v prvom čítaní vo forme pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov. Návrh je zverejnený tu:

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-10-2025-0295_SK.html

17. decembra bude o návrhu hlasovať Európsky parlament

Európska komisia prijala **21. októbra 2025** návrh nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/1115, pokiaľ ide o určité povinnosti hospodárskych subjektov a obchodníkov. Týmto návrhom má dôjsť k zjednodušeniu povinností podľa EUDR a tiež k odkladu jeho uplatňovania pre mikropodniky a malé podniky (nie stredné podniky) o jeden rok.

Návrh nariadenia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A52025PC0652>

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://law-tracker.europa.eu/procedure/2025_329?lang=sk

Návrh nariadenia, ktorým sa mení nariadenie o spoločnej organizácii trhu

O návrhu prebehli **3. decembra 2025** ďalšie rokovania v pracovnej skupine Rady

Európska komisia prijala **16. júla 2025** návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o program na podporu konzumácie ovocia, zeleniny a mlieka v školách („školský program EÚ“), o sektorové intervencie, vytvorenie sektora bielkovinových plodín, požiadavky týkajúce sa konope, možnosť obchodných noriem pre syr, bielkovinové plodiny a mäso, uplatňovanie dodatočných dovozných ciel, pravidiel dostupnosti dodávok v čase núdzových situácií a vážnych kríz a zábezpeky.

Návrh nariadenia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=COM%3A2025%3A553%3AFIN>

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://law-tracker.europa.eu/procedure/2025_237?lang=sk

Návrh nariadenia o rastlinách získaných určitými novými genómovými technikami a potravinách a krmivách z nich

19. decembra 2025 sa očakáva schválenie dohody Coreperu

Európska komisia prijala **5. júla 2023** návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rastlinách získaných určitými novými genómovými technikami a potravinách a krmivách z nich a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/625.

Návrh nariadenia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=COM%3A2023%3A411%3AFIN>

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://law-tracker.europa.eu/procedure/2023_226?lang=sk

Návrh nariadenia o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností O návrhu 11. decembra 2025 rokovala Rada

Európska komisia prijala **7. decembra 2023** návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností, zmene nariadenia Rady (ES) č. 1255/97 a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1/2005.

Návrh nariadenia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=COM%3A2023%3A770%3AFIN>

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://law-tracker.europa.eu/procedure/2023_448?lang=sk

Návrh smernice o tvrdeniach týkajúcich sa životného prostredia

Od 25. júna 2025 neprebiehajú práce na legislatívnom procese

Európska komisia prijala **22. marca 2023** návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o zdôvodňovaní a oznamovaní výslovných tvrdení týkajúcich sa životného prostredia (smernica o tvrdeniach týkajúcich sa životného prostredia).

Návrh smernice je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=COM%3A2023%3A166%3AFIN>

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://law-tracker.europa.eu/procedure/2023_85?lang=sk

Rada Európskej únie

11. a 12. decembra 2025 zasadala Rada pre poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo Rady Európskej únie. Hlavné výsledky zasadnutia sú uvedené nižšie:

Poľnohospodárstvo

Inovácie a zjednodušenie v spoločnej poľnohospodárskej politike po roku 2027

Ministri poľnohospodárstva EÚ viedli tematickú diskusiu o spoločnej poľnohospodárskej politike po roku 2027, so zameraním na inovácie a zjednodušenie.

Ministri zdôraznili, že inovácie a prístup k novým technológiám sú nevyhnutné na zabezpečenie konkurencieschopnosti a generačnej obnovy a že mladí poľnohospodári sú hlavnou hnacou silou inovácií. Ďalej zdôraznili, že poľnohospodári majú naďalej potrebu mať prístup k odbornej príprave a poľnohospodárskemu poradenstvu.

Pokiaľ ide o zjednodušenie, ministri zdôraznili potrebu zabezpečiť flexibilitu, a preto zvážiť počet povinných prvkov v návrhu Komisie. Zatiaľ čo niektorí ministri uznali určité zjednodušenia v návrhu Komisie, iní sa domnievali, že štruktúra návrhu je krokom nesprávnym smerom pre program zjednodušovania.

Rada zdôraznila, že posilnená inovácia si vyžaduje dostatočné financovanie a efektívnejší regulačný rámec. Mnohí v tomto smere zdôraznili význam Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť.

Toto bola tretia tematická diskusia o spoločnej poľnohospodárskej politike po roku 2027, ktorú zorganizovalo dánske predsedníctvo. V októbri ministri diskutovali o zelenej architektúre, zatiaľ čo v novembri sa zamerali na potravinovú bezpečnosť a ciele podpory.

Dánske predsedníctvo tiež informovalo o aktuálnom stave rokovaní o spoločnej poľnohospodárskej politike po roku 2027.

Rybolov

Rybolovné možnosti pre Atlantik a Severné more a pre Stredozemné a Čierne more

Ministri rybnárstva dosiahli politickú dohodu o rybolovných možnostiach v Atlantiku, Severnom mori, Stredozemnom mori, Čiernom mori a iných vodách na rok 2026 a pre určité populácie na roky 2027 a 2028. Dohoda, ktorá sa dnes dosiahla po dvoch dňoch rokovaní, stanovuje limity úlovkov, známe ako „celkové povolené úlovky“ (TAC), a limity rybolovného úsilia pre najdôležitejšie komerčné populácie rýb. Rybolovné úsilie sa vzťahuje na veľkosť a výkon motora plavidla v kombinácii s počtom dní strávených rybolovom.

Viac o zasadnutí je zverejnené tu:

<https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/agrifish/2025/12/11-12/>

Európska komisia

Bola zverejnená spätná väzba: Obaly a odpad z obalov – výnimky z povinnosti opätovného použitia plastových obalov a pások (delegovaný akt)

Do 9. januára 2026 možno predkladať spätnú väzbu v súvislosti s iniciatívou. Nové nariadenie o obaloch a odpadoch z obalov (PPWR) stanovuje ciele opätovného použitia. Tento prípadný delegovaný akt by stanovil výnimky z povinností PPWR týkajúcich sa opätovného použitia plastových obalov a pások. Viac o výzve na predloženie dôkazov je zverejnené tu:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14550-Packaging-and-Packaging-Waste-exemptions-from-the-reuse-obligations-for-plastic-wrappings-and-straps-delegated-act_en

Bola zverejnená spätná väzba: Nekalé obchodné praktiky medzi podnikmi v potravinovom dodávateľskom reťazci – revízia pravidiel EÚ

Do 27. februára 2026 možno predkladať spätnú väzbu v súvislosti s iniciatívou. Cieľom tejto iniciatívy je revidovať pravidlá EÚ týkajúce sa boja proti nekalým obchodným praktikám vo vzťahoch medzi podnikmi v rámci poľnohospodárskeho a potravinového dodávateľského reťazca s cieľom zohľadniť vyvíjajúcu sa dynamiku trhu, vznikajúce praktiky a zabezpečiť spravodlivejšie vzťahy v rámci reťazca. Revízia vychádza z hodnotenia pravidiel EÚ o nekalých obchodných praktikách medzi podnikmi a z Vízie pre poľnohospodárstvo a potraviny, ktorá reaguje na požiadavky poľnohospodárov na spravodlivejší potravinový reťazec. Viac o výzve na predloženie dôkazov je zverejnené tu:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14819-Business-to-business-unfair-trading-practices-in-the-food-supply-chain-revision-of-EU-rules_en

Podpora udržateľného rastu jednoduchšou a inteligentnejšou environmentálnou legislatívou

Európska komisia **10. decembra 2025** predstavila balík opatrení na zjednodušenie environmentálnych právnych predpisov v oblastiach priemyselných emisií, obehového hospodárstva, environmentálnych posudzovaní a geopriestorových údajov. Zmeny prispievajú k zníženiu administratívnej záťaže pre podniky a zároveň zachovávajú ambiciózne ciele EÚ v oblasti ochrany životného prostredia a ľudského zdravia. Zrýchlia a zjednodušia procesy povoľovania pre všetky projekty, najmä v strategických sektoroch, ako sú strategické digitálne projekty, projekty v oblasti kritických surovín a dostupné bývanie, čím sa uľahčí prechod na čisté a digitálne hospodárstvo v EÚ. Zjednodušenie predpisov a zníženie administratívnej záťaže je skutočne nevyhnutné na splnenie týchto environmentálnych cieľov a posilnenie

konkurencieschopnosti EÚ. Očakáva sa, že podniky vďaka tomuto návrhu ušetria približne 1 miliardu eur ročne, čím sa ročné administratívne úspory vyplývajúce zo súhrnných opatrení a iných iniciatív na zjednodušenie, ktoré Komisia už predložila, zvýšia na takmer 11 miliárd eur ročne. Približuje nás tak k celkovému cieľu úspory administratívnych nákladov vo výške 37,5 miliardy eur ročne do konca mandátu tejto Komisie v roku 2029. Táto iniciatíva je súčasťou širšieho úsilia v súlade s Kompasom konkurencieschopnosti EÚ. Prispeje to k zníženiu byrokracie a podporí konkurencieschopnosť a odolnosť EÚ a zároveň podporí zelený rast. Balík zjednodušenia pozostáva zo šiestich legislatívnych návrhov. Dnes navrhované zjednodušenia zahŕňajú ciele legislatívne zmeny a odrážajú príspevky zainteresovaných strán v nadväznosti na výzvu na predkladanie dôkazov oznámenú 22. júla 2025. Výzva zhromaždila viac ako 190 000 odpovedí. Európska komisia bude naďalej pracovať na zjednodušení existujúcich právnych predpisov aj nad rámec dnešného balíka opatrení, pričom bude vychádzať z návrhov prijatých počas výzvy na predkladanie dôkazov. Viac o tejto správe je zverejnené tu:

Komisia vykonala hodnotenie smernice o nekalých obchodných praktikách

Komisia 1. decembra 2025 zverejnila svoju správu, ktorá sumarizuje hlavné zistenia prvého hodnotenia smernice o nekalých obchodných praktikách (UTP) v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci. Výsledky hodnotenia ukazujú, že hoci je smernica ešte len v počiatočných fázach svojho fungovania, už pomáha podporovať spravodlivejšie a vyváženejšie podnikateľské prostredie v agropotravinovom reťazci v celej EÚ. Hodnotiacia správa bude priamo podkladom pre reflexiu Komisie, ktorá plánuje preskúmať pravidlá týkajúce sa nekalých obchodných praktík. Toto preskúmanie posúdi, ako lepšie chrániť poľnohospodárov pred nekalými obchodnými praktikami, a najmä ako riešiť situáciu, aby neboli nútení systematicky predávať svoje produkty pod výrobné náklady.

Hlavné zistenia

Hoci hodnotenie smernice zatiaľ neprinieslo jasné závery o jej účinnosti, existujú povzbudivé signály o predchádzaní a boji proti NTP, pričom väčšia dôvera v agropotravinový reťazec prispela k zodpovednejšej podnikateľskej kultúre. Potvrďuje sa, že právne predpisy zostávajú relevantné pre riešenie problémov, ktorým čelia poľnohospodári a malí dodávatelia, ktorí majú často slabšiu vyjednávaciu silu v agropotravinovom reťazci.

Celkovo sa počet vyšetrovaní a opatrení na presadzovanie práva zo strany vnútroštátnych orgánov postupne zvyšoval, pričom v rokoch 2021 až 2024 bolo začatých viac ako 4 500 vyšetrovaní. Približne v jednej tretine vyšetrovaní ukončených v rokoch 2021 až 2024 sa zistilo porušenie, čo viedlo k 754 prípadom a pokutám vo výške 41,9 milióna EUR v rokoch 2022 až 2024, čo svedčí o rastúcom trende a rastúcej inštitucionálnej angažovanosti v oblasti nekalých obchodných praktík. Zároveň údaje z prieskumov naznačujú, že poľnohospodári a dodávatelia hlásia nízky počet nekalých obchodných praktík, najmä z dôvodu pretrvávajúceho strachu z odvety opatrení. Organizácie výrobcov a iné organizácie dodávateľov vrátane organizácií z tretích krajín by mohli zohrávať silnejšiu úlohu pri podpore jednotlivých dodávateľov a podávaní sťažností v ich mene. V správe sa tiež uvádza, že proaktívne vyšetrovania vnútroštátne orgány presadzovania práva stále nedostatočne využívajú. Zároveň sa anonymné tipy ukázali ako cenný zdroj, ktorý pomáha vnútroštátnym orgánom presadzovania práva pri vyšetrovaniach. Všetky tieto zistenia treba vnímať v kontexte relatívne krátkeho obdobia od nadobudnutia účinnosti smernice.

Správa zdôrazňuje oblasti, v ktorých je potrebný ďalší pokrok. Stále je potrebné zlepšiť povedomie o smernici medzi poľnohospodármi a menšími dodávateľmi a prístup k informáciám. Spolupráca medzi vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva v cezhraničných prípadoch by sa mohla ďalej posilniť. Komisia už v tejto otázke konala a jej nedávny návrh, o

ktorom spoluzákonodarcovia dosiahli politickú dohodu 10. novembra, je krokom k posilneniu cezhraničného presadzovania práva proti nekalým obchodným praktikám.

Pokiaľ ide o efektívnosť, hodnotenie dospelo k záveru, že náklady na implementáciu smernice sú úmerné prínosom, najmä pokiaľ ide o prvovýrobcov a malých dodávateľov.

Hodnotenie tiež potvrdzuje, že smernica je v súlade s inými intervenciami EÚ, pričom nezistila žiadne konflikty ani nezrovnalosti a že poskytuje pridanú hodnotu EÚ. Aj keď členské štáty EÚ implementovali smernicu rôznymi spôsobmi, čo niekedy vytvára výzvy pre spoločnosti pôsobiace v rôznych členských štátoch, poľnohospodári a menší dodávatelia vďaka smernici profitujú z minimálnej úrovne ochrany pred nekalými obchodnými praktikami harmonizovanej v celej Únii.

Hodnotenie smernice podporila štúdia, ktorú vykonali externí konzultanti a ktorá bola dnes zverejnená. Prispela k svojej dôkazovej základni poskytnutím hodnotenia smernice analýzou relevantných sekundárnych údajov, ktoré boli doplnené diferencovaným zberom primárnych údajov vo forme rozhovorov, prieskumov a fokusových skupín medzi zainteresovanými stranami.

Ďalšia externá štúdia o regulačných a dobrovoľných systémoch pre spravodlivé odmeňovanie v poľnohospodárstve navyše poskytuje ďalšie kontextové poznatky. Hoci priamo neanalyzovala samotnú smernicu, skúmala vnútroštátne regulačné opatrenia, ktoré sa zaoberajú cenovými praktikami v celom potravinovom dodávateľskom reťazci zavedenými niektorými členskými štátmi, ako aj dobrovoľné systémy vyvinuté súkromnými prevádzkovateľmi zamerané na zabezpečenie spravodlivého odmeňovania pre poľnohospodárov. Dnes bola tiež zverejnená. Viac o tejto správe je zverejnené tu:

https://agriculture.ec.europa.eu/media/news/commission-carried-out-evaluation-directive-unfair-trading-practices-2025-12-01_en

Európsky parlament

Zasadnutie pléna Európskeho parlamentu

15. až 18. decembra 2025 zasadá v Štrasburgu plénum Európskeho parlamentu. Vo vzťahu k potravinárstvu bolo predmetom rokovania nasledovné:

- dňa 15. decembra 2025 prebehla rozprava k **protestom chovateľov po vypuknutí nodulárnej dermatitídy vo Francúzsku**: dôsledky prístupu EÚ na hygienu a zdravie zvierat

Text Vyhlásenia Komisie je zverejnený tu:

[https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/3041\(RSP\)](https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/3041(RSP))

Zasadnutie výboru AGRI

1. a 2. decembra 2025 sa uskutočnilo zasadnutie Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (AGRI). Vo vzťahu k potravinárstvu bolo predmetom rokovania:

- výmena názorov na tému „**Podpora začleňovania osôb so zdravotným postihnutím do poľnohospodárskeho sektora**: Príklad La Canopée v Belgicku“

Prezentácia na uvedenú tému je zverejnená tu:

https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/AGRI/DV/2025/12-01/3.La_Canopée_1.12.2025_EN.pdf

- Verejné vypočutie na tému **Úloha mladých poľnohospodárov v rámci vízie pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo**, ako aj budúcej reformy SPP – ako zatriktívniť poľnohospodársku profesiu
Prezentácie na uvedenú tému sú zverejnené tu:
https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/AGRI/DV/2025/12-01/5.1.1.YF_PE_Tarangioli_EN.pdf
https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/AGRI/DV/2025/12-01/5.1.3.Picot_EN.pdf
https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/AGRI/DV/2025/12-01/5.2.1.Nieminem_EN.pdf
https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/AGRI/DV/2025/12-01/5.2.2.Agroecology_EN.pdf
https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/AGRI/DV/2025/12-01/5.2.3.Brady_EN.pdf
- Spolupráca medzi orgánmi presadzovania práva zodpovednými za presadzovanie **smernice (EÚ) 2019/633 o nekalých obchodných praktikách** vo vzťahoch medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci
- Vykonávanie dvojstrannej ochrannej doložky **dohody o partnerstve medzi EÚ a Mercosurom** a dočasnej dohody o obchode medzi EÚ a Mercosurom v oblasti poľnohospodárskych výrobkov

Zasadnutie výboru ENVI

3. a 4. decembra 2025 sa uskutočnilo zasadnutie Výboru pre životné prostredie, klímu a bezpečnosť potravín (ENVI). Vo vzťahu k potravinárstvu bolo predmetom rokovania:

- Riziká z hľadiska bezpečnosti potravín spojené s **konzumáciou energetických nápojov maloletými osobami**
Prezentácie na uvedenú tému sú zverejnené tu:
https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/ENVI/DV/2025/12-03/Presentation_R_Siegmann_EN.pdf
https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/ENVI/DV/2025/12-03/Presentation_F_Oberhoffer_EN.pdf
https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/ENVI/DV/2025/12-03/Presentation_B_de_Jong_EN.pdf
https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/ENVI/DV/2025/12-03/Presentation_A_Berthou_EN.pdf
- **Rastliny získané určitými novými genómovými technikami a potraviny a krmivá z nich** a zmena nariadenia (EÚ) 2017/625
- Námietačka podľa článku 115 ods. 2 a 3 rokovacieho poriadku týkajúca sa návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 **obnovuje povolenie umiestňovať na trh výrobky, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu NK603**, sú z nej zložené alebo vyrobené
Text návrhu uznesenia o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa obnovuje povolenie na uvedenie na trh produktov obsahujúcich geneticky modifikovanú kukuricu NK603, pozostávajúcich z nej alebo vyrobených z nej podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 je zverejnený tu:
https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/ENVI/DV/2025/12-03/Draft_MfR-Genetically_modified_maize_NK603-EN.pdf

- Námiетка podľa článku 115 ods. 2 a 3 rokovacieho poriadku týkajúca sa návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 **povoľuje umiestňovať na trh potraviny, zložky potravín a krmivá, ktoré obsahujú geneticky modifikovanú kukuricu cukrovú repu KWS20-1**, sú z nej zložené alebo vyrobené

Text návrhu uznesenia o návrhu vykonávacieho rozhodnutia Komisie, ktorým sa povoľuje uvedenie potravín, zložiek potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovanej cukrovej repy KWS20-1 na trh podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 je zverejnený tu:

https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/ENVI/DV/2025/12-03/Draft_MfR-Genetically_modified_sugar_beet_KWS20-1_EN.pdf

11. decembra 2025 sa uskutočnilo zasadnutie Výboru pre životné prostredie, klímu a bezpečnosť potravín (ENVI). Vo vzťahu k potravinárstvu bolo predmetom rokovania:

- **Rastliny získané určitými novými genómovými technikami** a potraviny a krmivá z nich a zmena nariadenia (EÚ) 2017/625
- Zmena nariadenia (EÚ) 2023/1115, pokiaľ ide o **určité povinnosti hospodárskych subjektov a obchodníkov**
- Zmena nariadenia (EÚ) 2021/1119, ktorým sa stanovuje **rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality**
- Nariadenie Komisie, ktorým sa mení príloha II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, pokiaľ ide o **maximálne hladiny rezíduí acetamipridu, aklonifénu, deltametrínu, oxatiapirolínu a fosforitanov draselných** v určitých produktoch alebo na nich

Text návrh uznesenia o návrhu nariadenia Komisie, ktorým sa mení príloha II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, pokiaľ ide o maximálne hladiny rezíduí acetamipridu, aklonifénu, deltametrínu, oxatiapirolínu a fosfonátov draselných v určitých produktoch alebo na nich je zverejnený tu:

https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/ENVI/DV/2025/12-11/1333604EN.pdf

15. decembra 2025 sa uskutočnilo zasadnutie Výboru pre životné prostredie, klímu a bezpečnosť potravín (ENVI). Vo vzťahu k potravinárstvu bolo predmetom rokovania:

- Zmena nariadenia (EÚ) 2023/1115, pokiaľ ide o **určité povinnosti hospodárskych subjektov a obchodníkov**

Text návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/1115, pokiaľ ide o určité povinnosti prevádzkovateľov a obchodníkov je zverejnený tu:

https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/ENVI/DV/2025/12-15/2025-12-10-Deforestation_EP_letter_ANNEX_EN.pdf

Európsky dvor audítorov

Správa o nakladaní s komunálnym odpadom

Európsky dvor audítorov zverejnil **Osobitnú správu 23/2025**: Nakladanie s komunálnym odpadom – Napriek postupnému zlepšovaniu pretrvávajú prekážky na ceste EÚ k obehovosti. Správa je zverejnená tu:

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2025-23>

Európsky úrad pre bezpečnosť potravín

Kumulatívna expozícia xenobiotikám, ktoré vyvolávajú obavy v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva, v rámci prístupu „One Health“ (XENOBAC4OH)

Antropogénne činnosti, ako sú priemyselné procesy, rozvoj miest, intenzívne poľnohospodárstvo a likvidácia odpadu, významne prispeli k neustálemu zavádzaniu a akumulácii širokej škály xenobiotických zlúčenín do prírodných ekosystémov. Medzi nimi vyvolávajú rastúce obavy nové kontaminanty (EC), ako sú liečivá, chemikálie narúšajúce endokrinný systém (EDC) a per- a polyfluóralkylové látky (PFAS), a to kvôli ich perzistencii, bioaktivite a obmedzenej regulácii. EC sa dostávajú do ekosystémov rôznymi spôsobmi, vrátane vypúšťania odpadových vôd, poľnohospodárskeho odtoku a atmosférického usadzovania. Po uvoľnení sa mnohé z týchto xenobiotík môžu bioakumulovať v organizmoch a dostať sa do potravinového reťazca, čím predstavujú vážne riziko pre bezpečnosť potravín a verejné zdravie. Tradičné fyzikálno-chemické sanačné metódy sú často nedostatočné alebo zaťažujúce pre životné prostredie, čo vedie k prechodu na biologické alternatívy, ako je bioremediácia. Tieto prístupy, ktoré sa spoliehajú na činnosť mikrobiálnych komunit pri rozklade znečisťujúcich látok, ponúkajú udržateľnejšie riešenia, ale vyžadujú ďalší interdisciplinárny výskum s cieľom optimalizovať ich využitie. Rámec One Health poskytuje účinný model na riešenie komplexných rizík, ktoré predstavujú xenobiotiká. Cieľom tohto výskumného programu je harmonizovať metodiky kumulatívneho posudzovania rizík v potravinách v celej Európe a preskúmať mikrobiálne stratégie rozkladu xenobiotík. Integráciou mikrobiomiky, toxikológie, environmentálnych vied a bezpečnosti potravín tento prístup podporuje rozvoj bezpečnejších potravinových systémov a účinnejšie riadenie znečistenia v súlade so zásadami „z farmy na tanier“ a One Health. Viac o správe je zverejnené tu: <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231104>

Prioritizácia rizík (nových) kontaminantov v akvakultúre

Legislatívny rámec Európskej únie (EÚ) v oblasti bezpečnosti potravín je navrhnutý tak, aby zaručoval bezpečnosť celého reťazca výroby potravín prostredníctvom komplexného prístupu „od poľa po tanier“. Chemická bezpečnosť potravinového reťazca, ktorá zahŕňa kontaminanty, veterinárne lieky a rezíduá pesticídov, prídavné látky v potravinách/krmivách, je ďalej regulovaná osobitným legislatívnym rámcom. Nariadenie (EÚ) 2017/625 vyžaduje, aby každý členský štát zabezpečil vykonávanie úradných kontrol s cieľom overiť súlad s právnymi predpismi v oblasti potravín, krmív a zdravia zvierat. Tieto kontroly sa majú vykonávať na základe rizika prostredníctvom osobitne navrhnutých viacročných národných kontrolných plánov. V Nórsku, kde je akvakultúra vysoko rozvinutým odvetvím, je systematické monitorovanie chemických kontaminantov v celom výrobnom reťazci akvakultúry nevyhnutné na zabezpečenie bezpečnosti potravín a identifikáciu potenciálnych rizík pre verejné zdravie a zdravie zvierat. Preto sa tento pracovný program zameria na vývoj a následné uplatňovanie metodiky hodnotenia na stanovenie priorít chemických kontaminantov, ktoré majú byť zahrnuté do nórskeho národného programu monitorovania výrobného reťazca akvakultúry filé z atlantického lososa (*Salmo salar*) a kompletných krmív pre lososovité ryby. Stipendista sa podieľal na identifikácii hodnotiacich kritérií, ktoré majú byť zahrnuté do semikvantitatívnej metodiky, výbere vhodných metrických pre každé kritérium a testovaní metodiky na vybraných kontaminantoch relevantných pre nórske reťazce produkcie chovaných rýb. Vyvinutá metodika systematicky zahŕňa hodnotenie kontaminantov prítomných v krmivách, krmivách pre ryby a rybích filé a jej cieľom je poskytnúť zdokumentovaný základ pre stanovenie priorít kontaminantov na základe rizika pre monitorovacie plány. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231108>

Integrácia kvantitatívnych chemických a mikrobiálnych hodnotení rizík s cieľom optimalizovať dezinfekciu čerstvých produktov

Stáž s názvom „Integrácia kvantitatívneho chemického a mikrobiálneho posudzovania rizík s cieľom optimalizovať dezinfekciu čerstvých produktov“ bola realizovaná na Národnej a Kapodistriovej univerzite v Aténach (Grécko). Cieľom stáže bolo poskytnúť praktické školenie v oblasti kvantitatívneho chemického posudzovania rizík emulgovaných nanokomponentov používaných na umývanie čerstvej zeleniny. Motiváciou pre to je skutočnosť, že hoci je umývanie nevyhnutné pre bezpečnosť čerstvej zeleniny, roztoky na báze chlóru môžu mať negatívny vplyv na zdravie pracovníkov a spotrebiteľov. Nanoemulgovaný d-limonén môže teda predstavovať alternatívne riešenie s menej vedľajšími účinkami. Stáž sa zameriavala na chemické hodnotenie rizík rezíduí d-limonénu po umývaní. Stáž poskytla stážistovi potrebné zručnosti v oblasti hodnotenia rizík a naučila ho techniky hmotnostnej spektrometrie na analýzu vzoriek. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231112>

Pravdepodobnostné modelovanie MIC pre posúdenie rizika AMR

Porozumenie minimálnej inhibičnej koncentrácie (MIC) antibiotík je kľúčové pre vývoj cieľových stratégií boja proti antimikrobiálnej rezistencii (AMR) v potravinovom reťazci. Tradičné metódy testovania MIC poskytujú jedinú a deterministickú hodnotu bez zohľadnenia prirodzenej interindividuálnej variability v reakcii potravinových patogénov na antimikrobiálne látky. Presnejším znázornením komplexných interakcií ovplyvňujúcich AMR v potravinových patogénoch by mohlo byť pravdepodobnostné modelovanie MIC. Začlenenie pravdepodobnostného modelovania MIC do klasického kvantitatívneho mikrobiologického hodnotenia rizika (QMRA) AMR pre potravinové patogény by mohlo poskytnúť realistickejší odhad rizika. Cieľom štipendia EU-FORA bolo vyvinúť pravdepodobnostné QMRA pre antimikrobiálne rezistentný potravinový patogén v potravinárskom výrobku, ktoré by zohľadňovalo variabilitu MIC jednotlivých bakteriálnych buniek. Projekt zahŕňal zber údajov o *Listeria monocytogenes* v hotovej varenej šunke, výber vhodného modelu rastu, vykonanie laboratórnych experimentov na posúdenie MIC pre ampicilín na základe metódy agarového počtu kolónií a analýzy Monte Carlo. Model QMRA bol vytvorený pomocou programovacieho jazyka R. Konečnými výstupmi bolo celkovo 1000 simulovaných dávok *L. monocytogenes* v porciách varenej šunky v čase konzumácie, ako aj maximálna a 95. percentil hodnoty MIC ampicilínu pre jednotlivé bunky pre každú dávku. Okrem toho bola vykonaná analýza citlivosti. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231105>

Funkčné prísady získané z rias pre zaručenú bezpečnosť a účinnosť

Tento dokument bol vypracovaný v rámci programu štipendií EU-FORA, ktorého cieľom je zlepšiť odborné znalosti v oblasti posudzovania rizík potravín prostredníctvom školení s cieľom zabezpečiť informovanosť o budúcich potrebách analýzy rizík. Cieľom práce bolo študovať výťažky získané z makroalg, ktoré sa majú používať ako funkčné prídavné látky, a diskutovať otázky súvisiace s ich účinnosťou a chemickou bezpečnosťou. Makroalgy majú sľubný potenciál ako zdroj bioaktívnych látok pre funkčné potraviny vďaka svojim antioxidantným, antimikrobiálnym, neuroprotektívnym a protinádorovým vlastnostiam. Zabezpečenie bezpečnosti je však mimoriadne dôležité vzhľadom na obavy z prítomnosti endogénnych a

exogénnych kontaminantov, ako sú ťažké kovy, organické znečisťujúce látky a iné prvky, ako arzén a jód. Viac o dokumente je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231118>

Hodnotenie bezpečnosti procesu EREMA Vacurema Basic_Sheet používaného na recykláciu PET z odpadu po spotrebiteľoch na materiály určené na styk s potravinami

Panel EFSA pre materiály prichádzajúce do styku s potravinami (FCM) posúdil bezpečnosť recyklačného procesu EREMA Vacurema Basic_Sheet (číslo v registri EÚ RECYC 337). Vstupným materiálom sú umyté a vysušené vložky z poly(etyléntereftalátu) (PET), ktoré pochádzajú hlavne zo zozbieraných PET obalov po spotrebiteľoch, s obsahom menej ako 5 % PET z nepotravinových spotrebiteľských aplikácií. Vložky sa pred extrudovaním zahrievajú v kontinuálnom reaktore na vložky (krok 2) vo vákuu. Po preskúmaní poskytnutého testu výzvy panel dospel k záveru, že krok 2 je rozhodujúci pre určenie účinnosti dekontaminácie procesu. Prevádzkové parametre na kontrolu účinnosti sú teplota, tlak (vákuum) a doba zotrvania. Bolo preukázané, že tento recyklačný proces zabezpečuje, že úroveň migrácie potenciálnych neznámych kontaminantov do potravín je nižšia ako konzervatívne modelovaná migrácia 0,156 alebo 0,312 µg/kg potravín, v závislosti od molárnej hmotnosti kontaminantu. Preto panel dospel k záveru, že recyklovaný PET získaný týmto procesom nepredstavuje bezpečnostné riziko, ak sa používa až do 100 % na výrobu materiálov a predmetov určených na styk s potravinami, s výnimkou pitnej vody, rekonštituovanej dojčenskej výživy a materského mlieka, a ak sa používa na dlhodobé skladovanie pri izbovej teplote alebo nižšej, s alebo bez horúceho plnenia. Výrobky vyrobené z tohto recyklovaného PET nie sú určené na použitie v mikrovlnných a konvenčných rúrach a takéto použitie nie je zahrnuté v tomto hodnotení. Viac o hodnotení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9765>

Hodnotenie bezpečnosti procesu EREMA Vacurema Basic používaného na recykláciu PET z odpadu po spotrebiteľoch na materiály určené na styk s potravinami

Vedecký panel EFSA pre materiály prichádzajúce do styku s potravinami (FCM) posúdil bezpečnosť recyklačného procesu EREMA Vacurema Basic (číslo v registri EÚ RECYC 336). Vstupným materiálom sú umyté a vysušené vložky poly(etyléntereftalátu) (PET), ktoré pochádzajú hlavne zo zozbieraných PET obalov po spotrebiteľoch, s obsahom menej ako 5 % PET z nepotravinových spotrebiteľských aplikácií. Vložky sa pred extrudovaním zahrievajú v kontinuálnom reaktore na vložky (krok 2) vo vákuu. Po preskúmaní poskytnutého testu výzvy panel dospel k záveru, že krok 2 je kritický pre určenie účinnosti dekontaminácie procesu. Prevádzkové parametre na kontrolu účinnosti sú teplota, tlak (vákuum) a doba zotrvania. Bolo preukázané, že tento recyklačný proces zabezpečuje, že úroveň migrácie potenciálnych neznámych kontaminantov do potravín je nižšia ako konzervatívne modelovaná migrácia 0,0481 alebo 0,0962 µg/kg potravín, v závislosti od molárnej hmotnosti kontaminantu. Preto panel dospel k záveru, že recyklovaný PET získaný týmto procesom nepredstavuje bezpečnostné riziko, ak sa používa až do 100 % na výrobu materiálov a predmetov určených na styk so všetkými druhmi potravín, vrátane pitnej vody, a používa sa na dlhodobé skladovanie pri izbovej teplote alebo nižšej, s horúcim plnením alebo bez neho. Predmety vyrobené z tohto recyklovaného PET nie sú určené na použitie v mikrovlnných a konvenčných rúrach a takéto použitie nie je zahrnuté v tomto hodnotení. Viac o hodnotení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9764>

Hodnotenie alergénneho potenciálu, expozície a rizika *Anisakis* spp.

Parazity v morských plodoch sú celosvetovo uznávaným problémom v oblasti bezpečnosti potravín. Anisakiasis je ľudské ochorenie spôsobené požitím larií parazitických nematód rodu *Anisakis*, ktoré sa zvyčajne vyskytujú v surových alebo nedostatočne tepelne upravených morských plodoch. Je považované za významné novo sa objavujúce ochorenie prenášané potravinami a nedávno bolo zaradené medzi 10 najčastejších z 24 parazitárnych infekcií prenášaných potravinami v Európe, s rýchlo rastúcim potenciálom spôsobiť ochorenie. Mnohé klinické prípady sú často nesprávne diagnostikované ako iné gastrointestinálne poruchy, čo vedie k nesprávnej interpretácii údajov a pravdepodobne k podstatnému podhodnoteniu ich skutočnej prevalencie. Problém ďalej komplikuje rastúci počet asymptomatických jedincov, ktorí vyvíjajú citlivosť na tepelne stabilné antigény *Anisakis*. Títo inak zdraví jedinci často vykazujú zvýšené hladiny protilátok IgE proti *Anisakis* a môžu sa zotaviť z miernej alebo nedagnostikovanej žalúdočnej anisakiasis bez prejavov alergických symptómov. Keďže tieto prípady nemajú zjavné klinické príznaky, táto „tichá“ forma anisakiasis by mohla postihovať viac ako 12 % určitých populácií a zvyčajne sa identifikuje len prostredníctvom séroepidemiologického výskumu. Skoršie detekčné prístupy, vrátane metód založených na DNA, ako je PCR v reálnom čase, preukázali potenciál identifikovať *Anisakis* ako alergén v morských živočíchoch uvádzaných na trh. Tieto metódy však neboli validované, a preto bolo potrebné výsledky interpretovať opatrne. Tu predstavujeme prvú validovanú metódu PCR v reálnom čase, ktorá bola navrhnutá s cieľom zlepšiť detekciu *Anisakis* ako alergénu a podporiť presnejšie monitorovanie na trhu s morskými živočíchmi v EÚ. Ďalšia práca zameraná na expresiu dvoch známych alergénnych proteínov (Ani s 1 a Ani s 7) na imunologické testovanie hypersenzitizedovaných pacientov môže otvoriť možnosti pre budúce komplexné posúdenie rizika anisakiasis. Viac o hodnotení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231106>

Odborná príprava v oblasti metagenomiky integrovanej do posudzovania rizík potravinových patogénov v slovinskom a španielskom reťazci výroby mäsa (METAMEAT)

Sekvenovanie novej generácie (NGS) sa stalo nevyhnutným nástrojom na sledovanie antimikrobiálnej rezistencie (AMR), ktoré umožňuje komplexnú detekciu determinantov AMR v bakteriálnych izolátoch aj v komplexných mikrobiálnych komunitách. Metagenomické sekvenovanie umožňuje profilovanie génov antimikrobiálnej rezistencie (ARG) v rôznych prostrediach nezávisle od kultúry, zatiaľ čo sekvenovanie celého genómu (WGS) sa široko používa v laboratóriách na sledovanie AMR na predpovedanie fenotypovej rezistencie u hlavných patogénov prenosných potravinami. Pri hodnotení rizika AMR sa zvyčajne zohľadňujú faktory, ako je patogenita bakteriálneho hostiteľa nesúceho ARG, hojnosť ARG a ich potenciál mobility odvodený z asociácie s plazmidmi alebo inými mobilnými genetickými prvkami, ktoré uľahčujú horizontálny prenos génov. Klinický význam antimikrobiálnych látok a závažnosť klinických výsledkov možno ďalej implementovať do hodnotenia rizika AMR. Hodnotenie expozície kontextualizuje nebezpečenstvá v reálnych scenároch odhadom expozície spotrebiteľov baktériám AMR alebo ich ARG prostredníctvom potravín alebo inými spôsobmi. Napriek výzvam v oblasti úplne kvantitatívneho hodnotenia predstavuje integrácia dohľadu založeného na NGS s modelovaním rizika kritický krok smerom k proaktívnemu riadeniu rizika AMR. V tejto štúdii boli vzorky brojlerov z rôznych fáz slovinského a španielskeho bitúnku analyzované pomocou konvenčnej mikrobiológie, shotgun metagenomického sekvenovania a WGS izolátov vybraných patogénnych druhov. Bol vyvinutý modulárny, semikvantitatívny model hodnotenia rizika, ktorý kombinuje (meta)genómové

údaje s kľúčovými rizikovými faktormi a, ak je to možné, s hodnotením expozície. Tento prístup uprednostňuje riziká AMR pri spracovaní mäsa brojlerov a podporuje rozhodovanie založené na dôkazoch v oblasti bezpečnosti potravín a verejného zdravia. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231115>

Posúdenie rizika nahradenia syntetických konzervačných látok prírodnými zložkami

V rámci programu štipendií EU-FORA bola vypracovaná táto práca, v ktorej sa posudzovalo riziko extraktov z vedľajších produktov rastlinnej výroby ako prírodných alternatív syntetických konzervačných látok v potravinových zmesiach. Extrakty boli získané z cibulej šupky (*Allium cepa* L.), cukety (*Cucurbita pepo* L.) a kapusty (*Brassica oleracea* L. var. *acephala*), ktoré predstavujú hojné zvyšky s obmedzenou komerčnou hodnotou, ale s vysokým potenciálom pre zhodnocovanie. Na každú matricu boli aplikované vhodné extrakčné techniky a výsledné extrakty boli charakterizované prostredníctvom fenolického profilovania, antioxidačnej aktivity, cytotoxicity a analýzy rezíduí pesticídov. Extrakt z cibulej šupky bol bohatý na kvercetinové glykozidy a vykazoval silnú antioxidačnú aktivitu, zatiaľ čo extrakty z cukety a kapusty obsahovali deriváty kvercetínu alebo kaempferolu s miernymi účinkami. Testy cytotoxicity preukázali prijateľné bezpečnostné rozpätia pri nižších koncentráciách, hoci pri vyšších hladinách sa objavila toxicita závislá od dávky, najmä v pečňových bunkách. Zvyšky pesticídov boli väčšinou neprítomné alebo prítomné len v stopových množstvách v extraktoch z cukety a kapusty. V extrakte z cibulej šupky bol zistený hexachlórbenzén a β -HCH, ale ich obsah zostal pod maximálnymi limitmi rezíduí (MRL) stanovenými EÚ. Celkovo výsledky naznačujú, že prínosy týchto extraktov, vrátane konzervačného potenciálu a udržateľného zhodnocovania odpadu, prevyšujú zistené riziká. Viac o práci je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231117>

Vypracovanie kvalitatívneho posúdenia rizika mäsa z diviaka z hľadiska prístupu „One Health“

Cieľom tohto štipendia EU-FORA bolo vypracovať kvalitatívne hodnotenie rizika s diagramom ako spôsobom transparentnej komunikácie hodnotenia rizika v každej fáze, vrátane uvedenia neistoty a variability údajov. Hoci sa kvalitatívne hodnotenia rizika používajú vo veľkej miere, nie vždy zahŕňajú neistotu a variabilitu a nie vždy sa prezentujú v scenároch ako spôsob transparentnej komunikácie. Ako prípadové štúdie boli vybrané mikrobiálny patogén a kontaminant, pretože ilustrujú rôzne typy rizika. Počas tohto štipendia bol vyvinutý diagram kvalitatívneho posúdenia rizík pre *Trichinella* spp. a per- a polyfluóralkylové látky (PFAS) pre spotrebiteľov v Lotyšsku a Nemecku, ktorí konzumujú mäso diviakov. Pre každé potenciálne nebezpečenstvo bolo vykonané vyhľadávanie v literatúre. Pre diagram boli odhadnuté prevalencia a koncentrácia každého nebezpečenstva na základe dostupnej literatúry. Okrem toho bol diagram doplnený o ďalšie uzly, ktoré by mohli zvýšiť alebo znížiť riziko pre spotrebiteľa. Nakoniec boli vypracované dva rôzne kvalitatívne diagramy hodnotenia rizika, z ktorých hodnotenie rizika *Trichinella* spp. bolo prezentované na dvoch konferenciách. Viac o hodnotení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231107>

Zabezpečenie etickej výroby hovädzieho mäsa: Komplexné posúdenie rizík týkajúcich sa dobrých životných podmienok zvierat počas prepravy a porážky

Dobré životné podmienky zvierat sú v Európskej únii uznávanou a dôležitou otázkou, ktorou sa zaoberajú komplexné nariadenia, ako napríklad nariadenia 1/2005 a 1099/2009, ktoré zdôrazňujú potrebu rešpektovať a chrániť dobré životné podmienky zvierat, najmä počas prepravy a porážky. Tieto legislatívne opatrenia sú súčasťou pretrvávajúceho záväzku Európy zabezpečiť etické zaobchádzanie so zvieratami určenými na produkciu potravín a minimalizovať ich utrpenie, čo je v súlade so širšími cieľmi v oblasti bezpečnosti potravín a verejného zdravia. Cieľom tohto projektu bolo vytvoriť prototyp modernizovanej cesty pre dobytok, navrhnuť tak, aby minimalizovala stres a znížila závislosť od donucovacích prostriedkov, ako sú elektrické poháňadlá, a zároveň znížila riziko zranenia v dôsledku traumy alebo pádov. Prístup sa zamerával na implementáciu metód založených na dôkazoch a integráciu preventívnych konštrukčných prvkov, ktoré podporujú správanie zvierat a bezpečnosť v prostredí, kde sa s nimi zaobchádza. Konečným cieľom bolo zaručiť welfare a ochranu zvierat, ako je stanovené v európskych usmerneniach, a zároveň dosiahnuť zlepšenie kvality mäsa. Prosadzovaním týchto cieľov projekt demonštruje, ako je možné zosúladiť dodržiavanie noriem welfare zvierat s prevádzkovou efektívnosťou a kvalitou výrobkov, čo prinesie prospech zvieratám aj spotrebiteľom v celej Európskej únii. Viac o posúdení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231116>

Metabolomické prístupy in vitro na rozlúštenie biochemickej a bunkovej reakcie na genotoxické zlúčeniny

Nové metodiky prístupu (NAM) si v rámci vedeckej komunity získavajú čoraz väčšiu pozornosť ako stratégie na zníženie využívania testovania na zvieratách. Ich integrácia do regulačných rámcov pre posudzovanie chemických nebezpečenstiev a rizík v potravinách a krmivách by priamo podporila ciele Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (EFSA). V rámci programu štipendií EU-FORA sa táto štúdia zaoberala využitím metabolomických prístupov na hodnotenie bunkových reakcií na genotoxické látky, čo slúži ako dôkaz koncepcie pre vývoj, štandardizáciu a budúce regulačné uplatňovanie metabolomiky v testovaní genotoxicity. Bunky pochádzajúce z ľudskej pečene (HepRG) boli vystavené dvom dobre charakterizovaným genotoxickým látkam a intracelulárne (endometabolóm) aj extracelulárne (exometabolóm) metabolity boli extrahované a analyzované pomocou plynového chromatografu – hmotnostného spektrometra (GC–MS). Boli identifikované metabolity spojené s energetickým metabolizmom, metabolizmom cukrov a antioxidačnou kapacitou a na charakterizovanie metabolických profilov boli použité multivariačné aj univariačné štatistické analýzy. Výsledky získané za experimentálnych podmienok testovaných v tejto pilotnej štúdii neukazujú významné rozdiely medzi exponovanými a kontrolnými kultúrami. Zistenia však demonštrujú potenciál metabolomiky zachytiť biologicky relevantné cesty, čo podporuje jej budúce uplatnenie v hodnotení genotoxicity za alternatívnych experimentálnych podmienok a dizajnov. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231110>

RBA4SDS – Hodnotenie rizík a prínosov udržateľných zmien stravovacích návykov

Strava sa vyvíja, aby sa prispôsobila ekologickým zmenám a znížila vplyv poľnohospodársko-potravinárskych systémov na životné prostredie. Alternatívy, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii, ovplyvnia nutričný obsah stravy a zmenia aj vystavenie spotrebiteľov mikrobiologickým a chemickým rizikám. Je potrebné zohľadniť vplyv na zdravie, aby bolo možné navrhnuť

bezpečné, výživné a udržateľné alternatívy. Kvantifikácia tohto celkového vplyvu na zdravie je teraz možná pomocou metód hodnotenia rizík a prínosov potravín (RBA), uznávaného a osvedčeného prístupu, ktorý integruje vedecké poznatky o výžive, toxikológii, mikrobiológii a epidemiológii ľudí. Cieľom projektu Hodnotenie rizík a prínosov pre udržateľnú zmenu stravovania (RBA4SDS) bolo vyškolenie stážistu na analýzu celkových vplyvov prechodu na stravovanie, ktoré je šetrnejšie k životnému prostrediu, na zdravie. To zahŕňalo vykonanie RBA a použitie potrebných kvantitatívnych nástrojov na hodnotenie nutričných, mikrobiologických a toxikologických rizík a prínosov. Súčasný projekt sa zamerával na praktický prípad zvažovania nahradenia mäsa hmyzom a rastlinnými alternatívami, vrátane šošovice a červenej fazule, v Chorvátsku, Francúzsku a Grécku. V rámci programu sa štipendista podieľal na nasledujúcich činnostiach: (i) pochopenie kľúčových krokov RBA v oblasti zdravia potravín so zameraním na výživu, mikrobiológiu a toxikológiu; (ii) definovanie a charakterizovanie rôznych alternatív udržateľnej stravy, vrátane mäsových, hmyzích a rastlinných možností; (iii) identifikácia dostupných a chýbajúcich údajov potrebných pre RBA vybraných alternatívnych scenárov; (iv) uplatňovanie metód RBA na posúdenie vybraných alternatívnych scenárov; (v) identifikácia stratégií pre ďalší rozvoj metódik RBA. V rámci výskumnej skupiny sa na hodnotenie udržateľných možností alternatívnych scenárov použil nástroj multikriteriálnej analýzy rozhodovania (MCDA). Projekt umožnil štipendistovi definovať rôzne udržateľné alternatívy potravín a identifikovať dostupné aj chýbajúce vstupné údaje potrebné na vykonanie RBA a navrhnúť stratégie na ďalší rozvoj metodiky RBA. Viac o hodnotení je zverejnené tu: <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.e231109>

Usmernenia pre podávanie správ o údajoch týkajúcich sa typizácie na základe sekvenovania celého genómu prostredníctvom systému EFSA WGS podľa vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2025/179 a na všeobecné účely monitorovania

Sekvenovanie celého genómu (WGS) sa stalo základným kameňom mikrobiologických vyšetrení, najmä pri detekcii ohnisk nákazy spôsobených potravinami a pri určovaní ich zdroja. V reakcii na vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2025/179 vypracoval Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) usmernenia pre hlásenie údajov o typizácii na základe WGS prostredníctvom systému EFSA WGS. Táto platforma, ktorá je v prevádzke od júla 2022, je súčasťou systému One Health WGS vyvinutého EFSA a Európskym centrom pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC), ktorý umožňuje spoločnú analýzu izolátov z ľudí, potravín, krmív, zvierat a súvisiacich prostredí. Interoperabilita medzi systémami WGS EFSA a ECDC spočíva na mechanizme dotazov a odpovedí, ktorý umožňuje výmenu profilov typizácie multilokálnej sekvencie jadrového genómu (cgMLST) a základných metadát podľa prísnych pravidiel viditeľnosti. Tieto usmernenia sa zameriavajú na kritické požiadavky a postupy predkladania, ktoré musia krajiny podávajúce správy dodržiavať, aby pri predkladaní údajov EFSA zabezpečili súlad s regulačnými povinnosťami a kritériami EFSA. Definujú kritériá prijateľnosti kvality údajov WGS, štandardy metadát a postupy pre dobrovoľné a povinné predkladanie údajov. Objasňujú tiež úlohy a zodpovednosti krajinských úradníkov, poskytovateľov údajov a predkladateľov, čím zabezpečujú integritu a dôvernosť údajov. Viac o usmernení je zverejnené tu: <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/sp.efsa.2025.EN-9830>

Hodnotenie bezpečnosti potravinárskeho enzýmu celulózy z geneticky modifikovaného kmeňa *Trichoderma reesei* AR-715

Potravinový enzým celulóza (4-(1,3; 1,4)- β -D-glukán 4-glukanohydroláza; EC 3.2.1.4) sa vyrába pomocou geneticky modifikovaného kmeňa *Trichoderma reesei* AR-715 spoločnosťou

AB Enzymes GmbH. Genetické modifikácie nevyvolávajú obavy o bezpečnosť. Potravinový enzým bol považovaný za prostý životaschopných buniek produkčného organizmu a jeho DNA. Je určený na použitie v siedmich procesoch výroby potravín. Keďže reziduálne množstvá potravinového enzýmu – celkových organických tuhých látok (TOS) – sa odstraňujú v štyroch procesoch, bola vypočítaná expozícia v strave pre zostávajúce tri procesy výroby potravín. Odhadlo sa, že v európskych populáciách dosahuje až 0,070 mg TOS/kg telesnej hmotnosti (bw) za deň. Testy genotoxicity nepreukázali žiadne bezpečnostné obavy. Systémová toxicita bola posúdená prostredníctvom 90-dňovej štúdie toxicity pri opakovaných dávkach podávaných perorálne potkanom. Vedecký panel stanovil hladinu bez pozorovaných nepriaznivých účinkov na 1000 mg TOS/kg bw za deň, čo je najvyššia testovaná dávka, ktorá v porovnaní s odhadovanou expozíciou v strave vedie k marži expozície najmenej 14 286. Bola vykonaná analýza homológie aminokyselinovej sekvencie celulázy so známymi alergénmi, pričom nebola zistená žiadna zhoda. Vedecký panel usúdil, že riziko alergických reakcií pri expozícii potravinovým enzýmom prostredníctvom stravy nemožno vylúčiť, ale že pravdepodobnosť je nízka. Na základe poskytnutých údajov vedecký panel dospel k záveru, že tento potravinový enzým nevyvoláva obavy o bezpečnosť za predpokladaných podmienok použitia. Viac o hodnotení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9776>

Hodnotenie bezpečnosti procesu brtCOMBIPET používaného na recykláciu PET z odpadu po spotrebiteľoch na materiály prichádzajúce do styku s potravinami

Vedecký panel EFSA pre materiály prichádzajúce do styku s potravinami (FCM) posúdil bezpečnosť recyklačného procesu brtCOMBIPET (číslo v registri EÚ RECYC338). Vstupnou surovinou sú umyté a vysušené vložky z poly(etyltereftalátu) (PET), ktoré pochádzajú hlavne zo zozbieraných PET obalov po spotrebiteľoch, pričom najviac 5 % PET pochádza z nepotravinových spotrebiteľských aplikácií. Vložky sa sušia (krok 6), tavia v extrudéri (krok 7) a granulujú, sušia a kryštalizujú (krok 8). Granule sa potom predhrejú, ďalej kryštalizujú, potom dekontaminujú v reaktore na polymerizáciu v pevnom stave (SSP) (krok 9) a ochladia. Po preskúmaní poskytnutých testov výzvy panel dospel k záveru, že extrudovanie, predohrev a SSP sú rozhodujúce pre určenie účinnosti dekontaminácie procesu. Prevádzkové parametre na kontrolu výkonu sú teplota a tlak pre krok 7 (extrudovanie), ako aj teplota, doba zotrvania a prietok plynu pre krok 9 (predohrev a SSP). Bolo preukázané, že tento recyklačný proces zabezpečuje, že úroveň migrácie potenciálnych neznámych kontaminantov do potravín je nižšia ako konzervatívne modelovaná migrácia 0,0481 alebo 0,0962 µg/kg potravín, v závislosti od molárnej hmotnosti kontaminantu. Preto panel dospel k záveru, že recyklovaný PET získaný týmto procesom nepredstavuje bezpečnostné riziko, ak sa používa až do 100 % na výrobu materiálov a predmetov určených na styk so všetkými druhmi potravín, vrátane pitnej vody, na dlhodobé skladovanie pri izbovej teplote alebo nižšej, s alebo bez horúceho plnenia. Predmety vyrobené z tohto recyklovaného PET nie sú určené na použitie v mikrovlnných a konvenčných rúrach a takéto použitie nie je zahrnuté v tomto hodnotení. Viac o hodnotení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9776>

Systémy chovu rýb: činnosť siete EFSA AHAW (téma welfare zvierat)

Neexistujú žiadne osobitné právne predpisy EÚ venované welfare rýb počas chovu, prepravy alebo usmrcovania; ryby však spadajú pod všeobecné ustanovenia smernice Rady 98/58/ES (ochrana zvierat chovaných na poľnohospodárske účely) a nariadení (ES) č. 1/2005 (o ochrane zvierat počas prepravy a súvisiacich činností) a č. 1099/2009 (o ochrane zvierat pri usmrcovaní). Významný pokrok v chovných postupoch rýb v ostatných rokoch priniesol nové

obavy o ich welfare. V tejto súvislosti a s cieľom pripraviť sa na potenciálne mandáty týkajúce sa welfare rýb vykonala EFSA počas 25. zasadnutia siete EFSA pre zdravie a welfare zvierat (AHAW) zber informácií o chove rýb s cieľom zmapovať súčasné systémy chovu rýb v EÚ. Pred zasadnutím bol zástupcom siete rozoslaný dotazník, na ktorý väčšina z nich odpovedala. Súhrnné výsledky boli prerokované počas zasadnutia spolu s objasňujúcimi otázkami a hlasovaním. Nie všetky hlavné druhy rýb chovaných v EÚ sa chovajú vo všetkých krajinách. Niektoré druhy sú široko rozšírené, napríklad pstruh potočný (*Salmo trutta*), kapor (*Cyprinus carpio*), úhor európsky (*Anguilla anguilla*), pstruh dúhový (*Oncorhynchus mykiss*) a losos (*Salmo salar*). Naopak, druhy ako tuniak modroplutvý (*Thunnus thynnus*) sa chovajú len v niekoľkých krajinách, zatiaľ čo iné sú obmedzené na oblasti Stredozemného mora, vrátane morského vlka (*Dicentrarchus labrax*) a morského kapra (*Sparus aurata*). Bežné chovné systémy zahŕňajú recirkulačný akvakultúrny systém, priepustný systém, sladkovodné rybníky a sieťové kliečky, zatiaľ čo v južnej Európe sa používajú hlavne almadrabové pasce a slané močiarne rybníky. Odkazy na všetky relevantné vnútroštátne právne predpisy alebo usmernenia, ako aj informácie o ďalších druhoch a chovných systémoch, boli zhromaždené a sú priložené k tejto správe. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/sp.efsa.2025.EN-9821>

Správa Európskej únie o zoonózach „One Health 2024“

Táto správa Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín a Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb predstavuje výsledky monitorovania a dohľadu nad zoonózami vykonávaných v roku 2024 v 27 členských štátoch (ČŠ), Spojenom kráľovstve (Severné Írsko) a ôsmich nečlenských štátoch v súlade so smernicou o zoonózach 2003/99/ES. Kľúčové štatistiky týkajúce sa zoonóz a zoonotických pôvodcov u ľudí, v potravinách, zvieratách a krmivách sú uvedené a interpretované z historického hľadiska. V roku 2024 boli prvou a druhou najčastejšie hlásenou zoonózou u ľudí kamylobakteriôza a salmonelôza, nasledované infekciami *Escherichia coli* produkujúcou Shiga toxín (STEC). Listeriôza bola štvrtou a najzávažnejšou zoonózou s najvyšším percentom hospitalizácií a najvyššou úmrtnosťou. Počet prípadov hlásených za posledných 5 rokov vykazoval významný nárast v prípade kamylobakteriôzy, salmonelôzy, listeriôzy a infekcií STEC. Štrnásť členských štátov a Spojené kráľovstvo (Severné Írsko) splnili všetky ciele zníženia prevalence salmonely v populáciách hydiny pre príslušné sérotypy. Vzorky salmonely z rôznych jatočných tiel zvierat a vzorky na kvantifikáciu *Campylobacter* v jatočných telách brojlerov boli častejšie pozitívne, keď ich vykonávali príslušné orgány, ako pri vlastných kontrolách prevádzkovateľov potravinárskych podnikov. Dvadsaťsedem členských štátov a Spojené kráľovstvo (Severné Írsko) hlásili v roku 2024 viac ohnisk nákazy, prípadov a hospitalizácií spôsobených potravinami ako v roku 2023, hoci počet úmrtí klesol. *Salmonella* v „vajciach a vajcových výrobkoch“ bola najviac znepokojujúcou kombináciou pôvodcu a potraviny. *Salmonella* bola tiež pôvodcom väčšiny ohnisk nákazy v viacerých krajinách, ktoré boli hlásené v EÚ v roku 2024. Potraviny neživočíšneho pôvodu, a najmä „zelenina a iné výrobky z nej“, spôsobili najväčší počet úmrtí v prípadoch výskytu ochorení s jasnými dôkazmi. Táto správa tiež poskytuje aktualizované informácie o brucelóze, echinokokóze, trichinelóze, tuberkulóze spôsobenou *Mycobacterium bovis*, besnote, ako aj o iných zoonotických baktériách, vírusoch a parazitoch v potravinách a zvieratách. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9759>

Hodnotenie geneticky modifikovanej kukurice MON 87460 na účely obnovenia povolenia podľa nariadenia (ES) č. 1829/2003 (spis GMFF-2023-21251)

Po predložení dokumentácie GMFF-2023-21251 podľa nariadenia (ES) č. 1829/2003 spoločnosťou Bayer CropScience LP bol panel pre geneticky modifikované organizmy Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín požiadaný, aby vypracoval vedecké posúdenie rizika na základe údajov predložených v súvislosti s obnovením žiadosti o povolenie geneticky modifikovanej kukurice MON 87460 odolnej voči suchu na použitie v potravinách a krmivách, s výnimkou pestovania v Európskej únii. Údaje získané v súvislosti s touto žiadosťou o obnovenie povolenia obsahovali správy o monitorovaní životného prostredia po uvedení na trh, hodnotenie literatúry získanej prostredníctvom prehľadu rozsahu, vyhľadávanie dodatočných štúdií vykonaných žiadateľom alebo v jeho mene a aktualizované bioinformatické analýzy. Vedecký panel pre geneticky modifikované organizmy posúdil tieto údaje z hľadiska možných nových nebezpečenstiev, zmenenej expozície alebo nových vedeckých neistôt zistených počas obdobia platnosti povolenia, ktoré neboli predtým posúdené v súvislosti s pôvodnou žiadosťou. Za predpokladu, že sekvencia DNA udalosti v kukurici MON 87460, o ktorej sa uvažuje o obnovení, je identická so sekvenciou pôvodne posudzovanej udalosti, panel pre GMO dospel k záveru, že v spise o obnovení GMFF-2023-21251 neexistujú žiadne dôkazy o nových nebezpečenstvách, zmenenej expozícii alebo vedeckých neistotách, ktoré by zmenili závery pôvodného posúdenia rizika kukurice MON 87460. Viac o hodnotení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9744>

Hodnotenie geneticky modifikovanej kukurice DP202216×NK603×DAS-40278-9 (žiadosť GMFF-2022-6232)

Geneticky modifikovaná kukurica DP202216×NK603×DAS 40278-9 bola vyvinutá krížením troch jednotlivých udalostí: DP202216, NK603 a DAS-40278-9. Kukurica s tromi udalosťami exprimuje PAT, CP4 EPSPS, CP4 EPSPS L124P, AAD-1 a endogénny proteín kukurice so zmenenou expresiou (EPAE) ZMM28, aby poskytovala toleranciu voči herbicídum a potenciál na zvýšenie výnosu (PYE) v poľných podmienkach. Panel pre GMO predtým posúdil tri jednotlivé udalosti kukurice a jednu z podkombinácií a nezistil žiadne bezpečnostné obavy. Neboli zistené žiadne nové údaje o jednotlivých kukuriciach ani o posudzovanej podkombinácii, ktoré by mohli viesť k zmene pôvodných záverov o ich bezpečnosti. Molekulárna charakteristika, komparatívna analýza (agronomické, fenotypové a zložkové charakteristiky) a výsledky toxikologického, alergénneho a nutričného posúdenia naznačujú, že kombinácia jednotlivých kukuricových udalostí a novo exprimovaných proteínov a EPAE v kukurici s tromi udalosťami nevyvoláva obavy o bezpečnosť potravín a krmív ani o výživovú hodnotu. Panel pre GMO dospel k záveru, že kukurica s tromi kombináciami, ako je opísaná v tejto žiadosti, je rovnako bezpečná ako testované neGM komparátory a neGM referenčné odrody a že nie je potrebné monitorovanie potravín/krmív po ich uvedení na trh. V prípade uvoľnenia spracovanej kukurice DP202216×NK603×DAS 40278-9 alebo náhodného rozsypaní životaschopných geneticky modifikovaných zŕn kukurice do životného prostredia by to nevyvolalo obavy o bezpečnosť životného prostredia. Panel pre GMO posúdil pravdepodobnosť interakcií medzi jednotlivými udalosťami v dvoch doteraz neposudzovaných podkombináciách kukurice a dospel k záveru, že sa očakáva, že budú rovnako bezpečné ako jednotlivé udalosti, doteraz posudzovaná podkombinácia a kukurica s kombináciou troch génov. Plán monitorovania životného prostredia po uvedení na trh a intervaly podávania správ sú v súlade s zamýšľaným použitím kukurice DP202216×NK603×DAS 40278-9. Panel pre GMO dospel k záveru, že táto kukurica s tromi kombináciami a jej podkombinácie sú rovnako bezpečné ako jej ne-GM komparátor a testované ne-GM referenčné odrody, pokiaľ ide o

potenciálne účinky na zdravie ľudí a zvierat a na životné prostredie. Viac o hodnotení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9746>

Posúdenie genetiky modifikovanej bavlny GHB614 × T304-40 × GHB119 × COT102 (žiadosť EFSA-GMO-ES-2017-147)

Geneticky modifikovaná bavlna GHB614 × T304-40 × GHB119 × COT102 bola vyvinutá krížením štyroch jednotlivých udalostí: GHB614, T304-40, GHB119 a COT102. Bavlna so štyrmi udalosťami exprimuje 2mEPSPS, Cry1Ab, Cry2Ae, Vip3Aa19 a PAT/bar, čo jej dodáva toleranciu voči herbicídom a odolnosť voči hmyzu. Okrem toho udalosť COT102 exprimuje antimikrobiálny proteín APH4 použitý počas jej molekulárneho vývoja. Panel GMO predtým hodnotil štyri jednotlivé udalosti na bavlnu a neidentifikoval žiadne bezpečnostné riziká. Odvtedy neboli identifikované žiadne nové údaje o jednotlivých udalostiach na bavlnu, ktoré by si vyžadovali úpravu pôvodných záverov o ich bezpečnosti. Molekulárna charakterizácia, porovnávací analýza (agronomické, fenotypové a kompozičné charakteristiky) a výsledok toxikologického, alergénneho a nutričného hodnotenia nenaznačujú interakcie, ktoré by viedli k novým obavám o bezpečnosť a výživu potravín a krmív. Panel GMO dospel k záveru, že štvorvrstvá bavlna, ako je opísaná v tejto žiadosti, je rovnako bezpečná ako jej porovnávací nemoďifikovaná bavlna a testované nemoďifikované odrody bavlny a žiadne monitorovanie potravín/krmív po uvedení na trh sa nepovažuje za potrebné. V prípade uvoľnenia spracovanej bavlny GHB614 × T304-40 × GHB119 × COT102 alebo náhodného rozliatia životaschopných semien genetiky modifikovanej bavlny do životného prostredia by to nespôsobilo obavy o environmentálnu bezpečnosť. Plán monitorovania životného prostredia po uvedení na trh a intervaly podávania správ sú v súlade so zamýšľaným použitím bavlny GHB614 × T304-40 × GHB119 × COT102. Panel GMO dospel k záveru, že štvorvrstvá bavlna je rovnako bezpečná ako jej porovnávací nemoďifikovaná bavlna a testované nemoďifikované odrody bavlny, pokiaľ ide o potenciálne účinky na zdravie ľudí a zvierat a na životné prostredie. Viac o posúdení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9752>

Posúdenie genetiky modifikovanej bavlny T304-40 × GHB119 × COT102 (žiadosť EFSA-GMO-BE-2018-155)

Geneticky modifikovaná bavlna T304-40 × GHB119 × COT102 bola vyvinutá krížením s cieľom spojiť tri jednotlivé udalosti: T304-40, GHB119 a COT102. Trojvrstvá bavlna exprimuje Cry1Ab, Cry2Ae, Vip3Aa19 a PAT/bar, čo jej dodáva toleranciu voči herbicídom a odolnosť voči hmyzu. Okrem toho udalosť COT102 exprimuje antimikrobiálny proteín APH4 použitý počas jej molekulárneho vývoja. Panel GMO predtým hodnotil tri jednotlivé udalosti na bavlnu a neidentifikoval žiadne bezpečnostné riziká. Odvtedy neboli identifikované žiadne nové údaje o jednotlivých udalostiach na bavlnu, ktoré by si vyžadovali úpravu pôvodných záverov o ich bezpečnosti. Molekulárna charakterizácia, porovnávací analýza (agronomické, fenotypové a kompozičné charakteristiky) a výsledok toxikologického, alergénneho a nutričného hodnotenia nenaznačujú interakcie, ktoré by viedli k novým obavám o bezpečnosť a výživu potravín a krmív. Panel GMO dospel k záveru, že trojvrstvá bavlna, ako je opísaná v tejto žiadosti, je rovnako bezpečná ako jej porovnávací nemoďifikovaná bavlna a testované nemoďifikované odrody bavlny a žiadne monitorovanie potravín/krmív po uvedení na trh sa nepovažuje za potrebné. V prípade uvoľnenia spracovanej bavlny T304-40 × GHB119 × COT102 alebo náhodného rozliatia životaschopných semien genetiky modifikovanej bavlny by to nespôsobilo obavy o environmentálnu bezpečnosť. Plán

monitorovania životného prostredia po uvedení na trh a intervaly podávania správ sú v súlade so zamýšľaným použitím bavlny T304-40 × GHB119 × COT102. Panel GMO dospel k záveru, že trojvrstvá bavlna je rovnako bezpečná ako jej porovnávacia nemodifikovaná bavlna a testované nemodifikované odrody bavlny, pokiaľ ide o potenciálne účinky na zdravie ľudí a zvierat a na životné prostredie. Viac o posúdení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9753>

Využívanie údajov o zvieratách zozbieraných na bitúnkoch na monitorovanie úrovne dobrých životných podmienok koňovitých v zariadeniach: Cvičenie siete vedeckých národných kontaktných bodov EFSA

Sieť národných kontaktných bodov pre vedeckú podporu podľa článku 20 nariadenia Rady (ES) č. 1099/2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania (vedecká sieť národných kontaktných bodov) zahŕňa národne vymenovaných zástupcov členských štátov vrátane krajín EZVO. Počas výročného stretnutia v roku 2025 sa uskutočnilo cvičenie na zhromaždenie informácií od členov siete o meraniach na základe zvierat (ABM) zhromažďovaných na bitúnkoch s cieľom monitorovať úroveň dobrých životných podmienok koňovitých v zariadeniach. Pred stretnutím boli členovia siete požiadaní, aby prostredníctvom online dotazníka predložili informácie o ABM, ktoré sa v súčasnosti merajú pri prehliadkach ante a post mortem koňovitých na bitúnkoch v ich krajinách, o dostupnosti databázy pre elektronické zaznamenávanie týchto ABM, ich uskutočniteľnosti a o akýchkoľvek automatizovaných systémoch na ich hodnotenie. Dotazník zhromaždil informácie o druhoch Equus caballus (kone), Equus asinus (somáre) a ich krížencoch (muly a mulice). Počas stretnutia sa uskutočnila štruktúrovaná diskusia o poskytnutých informáciách a účastníci boli tiež požiadaní, aby hlasovali a hodnotili kritériá pre poskytnuté opatrenia v rámci programu (ABM). Výsledkom tohto cvičenia bol počiatkový zoznam opatrení v rámci programu (ABM), ktoré sa považujú za užitočné na zhromažďovanie v bitúnkoch na spätné monitorovanie úrovne dobrých životných podmienok koňovitých v zariadeniach, a boli zhromaždené súvisiace informácie. Informácie uvedené v tejto správe sa použijú na vypracovanie príslušného vedeckého stanoviska k dobrým životným podmienkam koňovitých, ktoré by malo byť prijaté do konca roka 2026. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/sp.efsa.2025.EN-9820>

Bezpečnosť kolagénových peptidov z vaječnej membrány ako novej potraviny podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283

Na žiadosť Európskej komisie bol panel EFSA pre výživu, nové potraviny a potravinové alergény (NDA) požiadaný o vydanie stanoviska k kolagénovým peptidom z vaječnej membrány ako novej potravine (NF) podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283. NF sa získava z vajec z farmových kurčiat. Vyrába sa enzymatickou hydrolýzou a obsahuje 15 % – 30 % kolagénových peptidov. Výrobný proces je dostatočne opísaný a nevzbudzuje obavy o bezpečnosť. Žiadateľ navrhol uvádzať NF na trh na použitie vo výživových doplnkoch pre dospelých, s výnimkou tehotných a dojčiacich žien, v maximálnej dennej dávke 500 mg. Vzhľadom na povahu NF, údaje o zložení a informácie o výrobnom procese panel usudzuje, že pre NF nie sú potrebné žiadne toxikologické štúdie. Panel dospel k záveru, že NF, kolagénové peptidy z vaječnej membrány, sú za navrhovaných podmienok použitia bezpečné. Viac o stanovisku je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9709>

Bezpečnosť predĺženia používania oleoresínu z *Haematococcus pluvialis* obsahujúceho astaxantín ako novej potraviny podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283

Na žiadosť Európskej komisie bol panel EFSA pre výživu, nové potraviny a potravinové alergény (NDA) požiadaný o vydanie stanoviska k rozšíreniu používania novej potraviny (NF) „oleoresín z *Haematococcus* (H.) *pluvialis* obsahujúci astaxantín (ATX)“ podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283. NF je už povolený podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283 ako zložka na použitie vo výživových doplnkoch (FS), ako sú definované v smernici 2002/46/ES. NF sa vyrába superkritickou extrakciou CO₂ z homogenizovanej a sušenej biomasy kultivovaného H. *pluvialis* a obsahuje približne 10 % hmotn./hmotn. ATX. Touto dokumentáciou žiadateľ žiada o povolenie na rozšírenie používania NF na použitie v analógoch mliečnych výrobkov vrátane bielidiel do nápojov a ovocných štiav, ako sú definované v smernici 2001/112/ES. Žiadateľ vykonal posúdenie príjmu ATX, ktoré zahŕňalo kombinovanú expozíciu zo základnej stravy s konzumáciou rýb a kôrovcov plus príjem NF z plánovaných nových použití. V takomto scenári je expozícia pre všetky skupiny obyvateľstva nižšia alebo na úrovni prijateľného denného príjmu (ADI) 0,2 mg/kg telesnej hmotnosti za deň. Po pripočítaní aj potenciálneho príjmu ATX z povoleného použitia NF v nápojovej strave u detí vo veku 3 rokov a starších a dospelých je kombinovaná expozícia zo všetkých troch zdrojov prevyšuje ADI. U dospelých je kombinovaný odhadovaný príjem na úrovni ADI. Panel dospel k záveru, že NF je bezpečný pri plánovaných nových použitíach (analógy mliečnych výrobkov vrátane bielidiel do nápojov a ovocných štiav) za predpokladu, že nápojové stravy obsahujúce ATX nekonzumujú deti a dospelí v ten istý deň. Viac o stanovisku je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9737>

Bezpečnosť riasovej múčky z *Haematococcus pluvialis* obsahujúcej astaxantín ako novej potraviny podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283

Na žiadosť Európskej komisie bol panel EFSA pre výživu, nové potraviny a potravinové alergény (NDA) požiadaný o vydanie stanoviska k bezpečnosti novej potraviny (NF) „riasová múčka z *Haematococcus* (H.) *pluvialis* obsahujúca astaxantín (ATX)“ podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283. NF sa vyrába homogenizáciou, drvením a sušením rozprašovaním biomasy kultivovaného H. *pluvialis* a obsahuje približne 5 % hmotn./hmotn. ATX. Na trhu sa nachádza v potravinových doplnkoch (FS) od 90. rokov. Predkladanou dokumentáciou žiadateľ žiada o autorizáciu ako NF na jej použitie v analógoch mliečnych výrobkov vrátane bielidiel do nápojov a ovocných štiav, ako sú definované v smernici 2001/112/ES. Panel už v roku 2014 posúdil NF. Žiadateľ vykonal posúdenie príjmu ATX, ktoré zahŕňalo kombinovanú expozíciu zo základnej stravy s konzumáciou rýb a kôrovcov plus príjem NF z plánovaných nových použití. V takomto scenári je expozícia pre všetky skupiny obyvateľstva nižšia alebo na úrovni prijateľného denného príjmu (ADI) 0,2 mg/kg telesnej hmotnosti za deň. Po pripočítaní aj potenciálneho príjmu ATX z FS u detí vo veku 3 rokov a starších a dospelých je kombinovaná expozícia zo všetkých troch zdrojov prevyšuje ADI. U dospelých je kombinovaný odhadovaný príjem na úrovni ADI. Panel dospel k záveru, že NF je bezpečný pri plánovaných nových použitíach (analógy mliečnych výrobkov vrátane bielidiel do nápojov a ovocných štiav) za predpokladu, že FS obsahujúce ATX nekonzumujú deti a dospelí v ten istý deň. Viac o stanovisku je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9736>

Technická pomoc k existujúcim procesom odstraňovania rekombinantnej DNA z fermentačných produktov vyrobených s geneticky modifikovanými mikroorganizmami

Táto technická správa sa zaoberá mandátom Európskej komisie podľa článku 31 nariadenia (ES) č. 178/2002 o existujúcich procesoch zavedených na odstránenie rekombinantnej DNA z fermentačných produktov vyrobených s geneticky modifikovanými mikroorganizmami (GMM). Bolo vybraných päťdesiat žiadostí predstavujúcich produkty získané fermentáciou s použitím GMM a posúdených podľa regulačných rámcov pre látky zlepšujúce potraviny, krmné doplnkové látky a nové potraviny. Čistiace kroky použité vo vybraných žiadostiach boli hodnotené z hľadiska ich potenciálu odstrániť/degradovať zvyškovú DNA z konečných produktov. Na základe údajov uvedených v tejto technickej správe EFSA došiel k záveru, že: vo výrobnom procese existujú kroky, ktoré zámerné odstraňujú alebo degradujú zvyškovú DNA z produktov; iné kroky bežne používané na odstránenie nečistôt počas čistiacich procesov môžu odstrániť/degradovať zvyškovú DNA, ich účinnosť však závisí od podmienok spracovania, v ktorých sa aplikujú, veľkosti DNA, ktorá sa má odstrániť, ich použitia v kombinácii s inými čistiacimi krokmi a/alebo špecifických vlastností vyrobeného produktu. Analýzy na prítomnosť zvyškovej DNA z produkčného kmeňa predložené v žiadostiach preukazujú, že DNA z produkčného GMM sa nezistila, keď sa použila kombinácia krokov. V žiadostiach však často nie je uvedený podrobný opis použitých podmienok spracovania. EFSA nemôže určiť definitívny zoznam krokov čistenia alebo iných procesov a podmienok, ktoré spoľahlivo odstraňujú zvyškovú DNA z produkčných GMM v produktoch získaných fermentáciou. To nemusí byť uskutočniteľné vzhľadom na rôznorodú povahu výrobných procesov a hodnotených produktov. Na základe dostupných údajov sa však zistilo, že na odstránenie zvyškovej DNA je potrebný aspoň jeden proces na odstránenie biomasy a jeden proces na čistenie produktu, pričom každý proces zahŕňa jeden alebo viac krokov. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/sp.efsa.2025.EN-9739>

Posúdenie bezpečnosti látky polymér trifenylesteru kyseliny fosforečnej s alkylestermi C10-16 alfa-hydroxy-omega-hydroxypoly[oxy(metyl-1,2-etándiyl)], určenými na použitie v materiáloch prichádzajúcich do styku s potravinami

Panel EFSA pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami (FCM) posúdil bezpečnosť polyméru trifenylesteru kyseliny fosforečnej s alfa-hydro-omega-hydroxypoly[oxy(metyl-1,2-etándiyl)], C10-16 alkylestermi, určeného na použitie ako prísada v kopolyméroch akrylonitril-butadién-styrénu (ABS) a vysoko odolnom polystyréne (HIPS). Látka je polymér s nízkomolekulárnym podielom < 10 % hmotn./hmotn. (< 1000 Da). Bezpečnosť jej použitia v HIPS a ABS už bola hodnotená panelom EFSA CEP v rokoch 2019 a 2021. Toto stanovisko posudzuje bezpečnosť rozšírenia použitia až na 0,25 % hmotn./hmotn. pre ABS a pre kontakt s alkoholickými a masnými potravinami pre HIPS. Migračné testy sa vykonali s potravinovými simulátormi a vzorkami obsahujúcimi látku v maximálnych plánovaných hladinách. V prípade ABS bola špecifická migrácia pod detekčným limitom (LoD) 0,005 mg/kg potravy (3 % kyselina octová a 10 % etanol) a až do 0,007 mg/kg potravy (20 % a 50 % etanol). V prípade HIPS bola špecifická migrácia až do 0,020 mg/kg potravy (20 % etanol) a až do 0,039 mg/kg potravy (50 % etanol). Posúdenie toxikologických údajov bolo uvedené v predchádzajúcich stanoviskách a zodpovedajúce závery sa považujú za stále platné. Panel FCM došiel k záveru, že látka nepredstavuje bezpečnostné riziko pre spotrebiteľa, ak jej migrácia nepresiahne 0,05 mg/kg potravy a používa sa v ABS v množstve do 0,25 % hmotn./hmotn. pri kontakte s vodnými, kyslými, alkoholovými a emulznými potravinami olej vo vode a v HIPS v množstve do 0,2 % hmotn./hmotn. pri kontakte so všetkými druhmi potravín, a to v oboch materiáloch

určených na dlhodobé skladovanie pri izbovej teplote a nižšej, po plnení za tepla a/alebo zahriatí na 100 °C po dobu maximálne 2 hodín. Použitie v kontakte s ľudským mliekom a dojčenskou výživou bolo vylúčené, a preto sa v tomto hodnotení nezaoberalo. Viac o posúdení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9767>

Bezpečnosť prášku z biomasy *Rhizomucor pusillus* ako novej potraviny podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283

Na žiadosť Európskej komisie bol panel EFSA pre výživu, nové potraviny a potravinové alergény (NDA) požiadaný o vydanie stanoviska k bezpečnosti prášku z biomasy *Rhizomucor pusillus* ako novej potraviny (NF) podľa nariadenia (EÚ) 2015/2283. NF je prášok z biomasy vláknitej huby. Nová potravina je určená na použitie ako zložka v rôznych potravinárskych výrobkoch, zameraná na širokú verejnosť pri použití ako zložka potravín alebo ako celozrnná potravina, osoby staršie ako 18 rokov s výnimkou tehotných a dojčiacich žien v prípade výživových doplnkov a dospelých ako náhrada jedla na kontrolu hmotnosti. Poskytnuté informácie o výrobnom procese, zložení, stabilite a špecifikáciách NF sú dostatočné a nepredstavujú obavy o bezpečnosť. Na základe poskytnutých údajov panel usudzuje, že neexistujú žiadne obavy týkajúce sa genotoxicity. Výsledky 90-dňovej štúdie nepreukázali žiadne toxikologicky významné účinky pre ľudí až do najvyššej testovanej dávky (19 668 mg/kg telesnej hmotnosti (t. h.) za deň). Za navrhovaných podmienok použitia sa najvyššie odhadované príjmy NF pohybujú od 539 do 1013 mg/kg telesnej hmotnosti za deň. Vzhľadom na výrobný proces, údaje o identite a charakterizácii zloženia a absenciu toxicity v predložených štúdiách sa panel domnieva, že výsledná hranica expozície (MoE) pre každú populačnú skupinu je dostatočná (37 pre dojčatá, 19 pre malé deti, 26 pre ostatné deti, 34 pre dospievajúcich a 31 pre dospelých). Panel sa domnieva, že pravdepodobnosť, že NF vyvolá alergické reakcie, je nízka. Panel dospel k záveru, že NF je za navrhovaných podmienok použitia bezpečný. Viac o stanovisku je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9707>

Hodnotenie bezpečnosti jagua (genipín-glycínovej) modrej ako potravinárskej prísady

Panel EFSA pre potravinárske prídavné látky a arómy (panel FAF) poskytuje vedecké stanovisko k bezpečnosti jagua (genipín-glycínovej) modrej ako novej potravinárskej prídavnej látky. Jagua (genipín-glycínová) modrá sa získava vodnou extrakciou mletej dužiny olúpaných, nezrelých plodov *Genipa americana* L. a je výsledkom reakcie medzi genipínom (iridoidom prítomným v plode) a externe pridaným glycínom. Táto reakcia vedie k tvorbe modro sfarbeného polyméru a menších farebných zložiek. Test permeability buniek Caco-2 in vitro preukázal nízku permeabilitu jagua (genipín-glycínovej) modrej, ale štúdie toxicity po opakovaných dávkach preukázali zmenu farby orgánov a zelené sfarbenie moču, čo svedčí o určitej absorpcii. Súbor toxikologických údajov zahŕňal štúdie akútnej, subchronickej toxicity, genotoxicity a tiež 12-mesačnú štúdiu toxicity vrátane expozície in utero. Jagua (genipín-glycínová) modrá nebola genotoxická a v štúdiách toxicity po opakovaných dávkach až do najvyšších testovaných dávok sa nepozorovali žiadne nežiaduce účinky. Panel odvodil prijateľný denný príjem (ADI) 34 mg/kg telesnej hmotnosti za deň alebo 12 mg/kg telesnej hmotnosti za deň vyjadrené ako modrý polymér, na základe úrovne bez pozorovaného nežiaduceho účinku (NOAEL) 3385 mg/kg telesnej hmotnosti za deň, čo je najvyššia testovaná dávka, z 12-mesačnej štúdie toxicity a faktora neistoty 100. Pri navrhovanom scenári hodnotenia expozície pri maximálnej úrovni použitia sa 95. percentil expozície pohyboval približne od 1 mg/kg telesnej hmotnosti za deň u starších ľudí do 27 mg/kg telesnej hmotnosti

za deň u batoliat. Panel poznamenal, že priemerný aj 95. percentilový odhad expozície neprekročili navrhovaný ADI vo všetkých populačných skupinách. To isté platilo pre expozíciu modrému polyméru za predpokladu 40 % obsahu v navrhovanej potravinárskej prídavnej látke. Panel dospel k záveru, že neexistujú žiadne bezpečnostné obavy týkajúce sa modrej jagua (genipín-glycín) ako potravinárskej prídavnej látky pri navrhovanom použití a úrovniach použitia. Viac o hodnotení je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2025.9738>